

Đ I TH A TUY T Đ I LU N

Tác Gi : Nguy t Khuê Thi n S - Vi t D ch: Thích Duy L c

T Ân Thi n Đ ng, Hoa K 2001

Ngài Nguy t Khê là ng i đã ki n tánh, t ch năm 1965 ở C u Long, H ng Kông. Đi Thi a Tuy t Đi lu n này tác gi có ý mu n giúp ích ng i Tây Ph ng, trong đó lu n v pháp bi n ch ng c a tri t h c Tây Ph ng, cho th y h u h t đ u l n qu n trong ph m vi t ng đi t c là nh t ni m vô minh, cũng có ng i suy ra đ n vô th y vô minh, nh ng ch a có ai đ t đ n ch tuy t đi cu i cùng. T t c đ u vì không bi t đ ng l i th c hành, ch nh b ã ão đ suy lý mà thôi, nên Ngài Nguy t Khê dùng pháp bi n ch ng c a Ph t Thích Ca đ ch ng minh và gi i thi u cách th c hành t c là pháp Thi n Tr c Ti p truy n t Ph t Thích Ca.

Đ I TH A TUY T Đ I LU N

Tác Gi : Nguy t Khuê Thi n S - Vi t D ch: Thích Duy L c

T Ân Thi n Đ ng, Hoa K 2001

I

Ph t Thích Ca dùng trí hu vô th ng sáng l p pháp Thi n Tr c Ti p v n ch ng có t ng đi và tuy t đi, nh ng vì h ng đ n chúng sanh lìa kh i h v ng, g i là t ng đi, đ b c lên qu c đ chân th t, g i là tuy t đi, nên m i có s thuy t pháp đ đ chúng sanh. Pháp y ch ng ngoài ph đ nh t ng đi t c là Phá Ngã Ch p, Pháp Ch p, Không Ch p (1) đ ch ng minh tuy t đi t c là phát huy Chân Nh (2).

Ph t Thích Ca g i cái pháp c a Ngài truy n đ y là pháp b n tr . Nói b n tr nghĩa là x a nay v n s n có. Nh v y, nên pháp môn đ i th a dùng nh ng c x o đ c bi t đ ph nh n t ng đ i nh p vào tuy t đ i, y là do b n tánh c a con ng i t nhiên nh th . B i vì t t c s v t trong vũ tr do trí óc c a con ng i nh n bi t đ c đ u là t ng đ i, t ch t ng đ i thì ph i sanh ra mâu thu n và t mâu thu n t ph i sanh ra kh ão, do đó nên m i c n ph i ph đ nh t ng đ i. S ph đ nh đ n ch cùng t t thì vũ tr t ng đ i k t thúc, vũ tr tuy t đ i b t đ u.

Trong vũ tr tuy t đ i ch ng có t ng đ i nên ch ng có mâu thu n, không mâu thu n nên không c n ph đ nh n a. T t c đ u là tuy t đ i, b n tr saun s àng, v ình vi n ch ng bi n đ i. Nh th vũ tr m i có s viên mãn cu i cùng, cu c s ng c a con ng i m i đ c đ i đ n ch đ y đ h nh phúc.

T i sao nói t s t ng đ i sanh ra kh ão? Vì t ng đ i thì có l i t ph i có h i cũng nh khoa h c v ãn minh hi n t i m i năm ào t o nhân tài khoa h c, phát minh và c i t o máy móc, tăng gia s n xu t, đ cung c p cho đ i s ng c a con ng i đ c nhi u ph ng ti n và phong phú h n. Đ y là cái ph n có l i cho xã h i, nh ng do cái l i này l i ph i sanh ra cái h i nhi u h n. T i sao v y? Theo s th c t ã x y ra, ví nh s nhân tài khoa h c ào t o hàng năm, ch m t s r t ít có năng khi u thiên tài đ c bi t, phát minh ho c c i thi n máy đ i n toán và đ th máy móc, còn m t s không ít nhân tài ã ã thông th ng l i ki m không ra vi c làm vì nh ng đ n v ch c v ã b máy đ i n toán t i tân thay th r i, nên ph i ch u cái kh th t nghi p không tránh kh i. S còn l i ki m đ c vi c làm thì l i v a làm v a ph i h c thêm m i có th theo k p s ti n b c a khoa h c, v y t ph i ch u s g ãnh vác n ng n v th i gian l n tinh th n làm cho cu c s ng căng th ng và kh ão vô cùng.

Nay đ ra m t công án trong l ch s Thi n Tông đ tiêu bi u cho pháp Thi n Tr c Ti p, cũng đ ch ng t pháp b n tr , và đ ng th i cũng chính là tiêu bi u cho Tuy t Đ i Lu n này đ cho đ c gi đ c tăng c ng lòng tin t tâm và do đó quy t tâm th c hành theo đ phát hi n t m năng vô biên v n s n có c a chính mình.

Đ o-Lâm Thi n-S có m t th gi tên là H i Thông, ngày kia mu n t giã th y đ đ i n i khác.

S h i: “Ng i mu n đi đâu?”

Đáp: “H i Thông vì pháp m i xu t gia, lâu nay Hòa th ng ch ng có d y b o gì, nên con mu n đi n i khác h c Ph t pháp.”

S nói: “N u là Ph t pháp thì ở đây ta cũng có chút ít.”

H i Thông nói: “Th nào là Ph t pháp c a Hòa th ng?”

S li n ở trên áo mình nh m t s i lông v i th i m t cái “ù”, H i Thông ngay đó khai ng .

Công-Án này t c là pháp Thi n Tr c-Ti p truy n t Ph t Thích Ca cũng là ở trong sát na, t qu c đ t ng đ i b c vào qu c đ tuy t đ i v y.

H vào đ c c nh gi i tuy t đ i thì nh ng cái b ph đ nh nh ngã, v n h u, các pháp v.v.... đ u bi n thành tuy t đ i, hoàn toàn đ c th a nh n tr i.

Đ n đây t t c đ u là c nh gi i chân th t nên trong kinh Đ i Ni t Bàn nói: “Th y Nh t Thi t Không ch ng th y B t Không ch ng g i là Trung Đ o (3) cho đ n th y Nh t Thi t Vô Ngã ch ng th y có Ngã cũng ch ng g i là Trung Đ o”.

Trung đ o g i là Ph t Tánh (4), vì ph đ nh nên không, vì th a nh n nên b t không, vì ph đ nh nên vô ngã, vì th a nh n nên có ngã.

Có th ph đ nh mà ch ng th th a nh n là ng i ti u th a.

Có th ph đ nh mà cũng có th th a nh n là ng i đ i th a.

Ch ng nói ph đ nh cũng ch ng nói th a nh n là Ph t.

Lúc ph đ nh thì nh t v ng nh t thi t v ng, khi th a nh n thì nh t chân nh t thi t chân. Khi ch a lia t ng đ i thì t t c đ u t ng đ i, đã vào tuy t đ i thì t t c đ u tuy t đ i, ch ng ph i ngoài t ng đ i có tuy t đ i, ch ng ph i ngoài tuy t đ i có t ng đ i, nên U Đ t c là T nh Đ , Đ a Ng c t c là Thiên Đàng, Phi n Nảo t c là B Đ (5), Chúng Sanh t c là Ch Ph t. Nói tóm l i T ng đ i t c là Tuy t Đ i, t t c bình đ ng g i là pháp môn B t Nh (6), cũng g i là Nh t Th a (7), nh trong kinh Pháp Hoa nói: “Trong m i ph ng qu c đ ch có pháp Nh t Th a, ch ng hai cũng ch ng ba, tr ph ng ti n c a Ph t, ch dùng gi danh t , d n d t cho chúng sanh, duy nh t s th t này, ngoài ra đ u ch ng chân” là nghĩa này v y.

Đ n đây, nên ghi nh r ng c nh gi i tuy t đ i chân-nh ch ng ph i v n t l i nói có th di n đ t, nên Ph t Thích Ca tuy t pháp xong li n ph đ nh ngay, nói r ng: “Ta 49 năm tuy t pháp ch a t ng nói m t ch ”, l i nói: “Ta t đêm y đ c chánh giác, cho đ n đêm y nh p Ni t Bàn ch ng tuy t m t ch nào c ”, l i nói: “Ta đ i v i Vô Th ng Chánh Đ ng Chánh Giác cũng ch ng đ c m t chút pháp nào c .”

Các gi i t ng Tây Ph ng ít th y Ng i đ n g n ch tuy t đ i là vì đ ng l i th c hành ch ng đ ng. Ch có nhà Tri t h c Hy L p, Parmenides, t ng ông này đ n g n ch tuy t đ i h n nh ng tri t gia khác. S gi i thích b n th tuy t đ i c a ông gi ng nh l i Ph t Thích Ca, ông cho r ng: “Th gi i do c m giác mà bi t đ c là th gi i h v ng ch ng th t, ch ng qua là m t th o t ng, ch ng ph i là t n t i chân th t, mà b n ch t c a v t r duy nh t m i th c t n t i. T n t i tuy t đ i ch ng th xen l n v i phi t n t i. Nó là tuy t đ i b t bi n, b t đ ng, b t sanh, b t di t, vô th y vô chung, b i vì gi s nh s t n t i mà có b t đ u thì cái t n t i y n u không sanh kh i n i t n t i t cũng ph i sanh kh i n i phi t n t i. N u nói t n t i sanh kh i n i t n t i thì ch ng th nói có b t đ u, n u nói t n t i sanh kh i n i phi t n t i thì tuy t y ch ng thông vì cái không có ch ng th sanh ra cái có (Exnihilo nihilfit)”.

L i nói trên là tiêu bi u cho t t ng c a Parmenides. Ông l i nói: “ S n i chân th t thì ch ng có quá kh , h n i và v lai, nó là vĩnh v n ch ng th phân chia.

Theo s th c, ngoài n i ch có phi n i. S n i là ch ng đ ng, ch ng lo n, vì v n đ ng và nh u lo n đ u là h n ng bi n hóa, có b n hóa thì ch ng ph i n i. T n i tuyt đ i k th c t nó nh là nó, n i vĩnh v n nh th quy t ch ng bi n đ i, cái b n ch t duy nh t c a nó là n i. T n i ch ng th nói là cái này hay cái kia, ch ng th nói có tánh ch t này hay tánh ch t kia, cũng ch ng th nói n i này ho c n i kia, lúc này ho c c kia. Nó ch là n i, n i t c là **Có** (Sness)”. (Cái Có này có nghĩa siêu vi t s l ng, không n m trong ph m vi t ng đ i, nghĩa là ch ng ph i đ i v i không mà nó **Có**).

R t ti c r ng, ông y (Parmenides) không bi t dùng ph ng pháp n i chi u đ phá v thành trì b t c c a Duy Tâm và Duy V t và đ có th đ t đ n ch c nh gi i th c t c a t n t i. Ch ng t s suy lý c a ông đ ng trên tuyt đ i mà phát huy thì có th đ c k t qu gi ng nh Ph t Thích Ca và ch ng l t vào nh nguyên lu n, l i n a t t c s tranh lu n v Duy Tâm và Duy V t c a các nhà Tri t h c Tây Ph ng cũng ch ng th phát sinh. M c dù t x a nay c hai phái đ u tôn ông ta làm th y t mà cho đ n ngày này con cháu c a hai phái v n ti p t c đ kích nhau đ n k cùng. G c tai h a y là do dùng b ão suy l ng v y.

Cho đ n ngày nay, nh ng ph ng pháp tìm c u chân lý c a các nhà tri t h c Tây Ph ng n u ch ng ph i dùng duy tâm thì cũng dùng duy v t. K th c, duy tâm và duy v t ch ng qua là hai đ u c a m t s v t, nghĩa là n m trong ph m vi t ng đ i, n u nh nó đ suy di n ra chân lý thì lý y đ ng nhiên cũng là t ng đ i mà thôi. Ông Parmenides ch ng ph i không mu n đem **T n T i** thuy t thành m t nguyên lý **Nh t Nguyên Lu n** viên mãn nh ng dù bi t có **M t**

m i đúng là khi suy di n ra, k t qu l i bi n thành

Hai

. Cái sai l m y là do dùng b ão đ phân bi t, suy lu n, mà ch ng bi t cách dùng b ão đ đ p tan vô-th y-vô-minh. Cách đó chính là pháp

Thi n Tr c-Ti p

truy n th a t Ph t Thích Ca, cũng g i là B Đ Đ t Ma Thi n và ngày nay g i là pháp Tham T -S -Thi n v y.

Cũng có nhà tri t h c Tây Ph ng h mu n nghiên c u v t t ng Đông Ph ng, ng i đ u tiên ch u nh h ng c a Đông Ph ng là ông Arthur Schopenhauer, mà ti c r ng ông g p ng i ti u th a. Phái ti u th a khi n ông thành bi quan y m th , khi n ông ph đ nh đ c v ng,

Đi thi a tuyt di lun

Vi t bi Administrator

ý chí, khái niệm, thi gi i v.v.... r t cu c ch đ c m t ch **Vô**". Nếu t t c đã **Vô** thì s s ng đ u còn ý nghĩa gì? Ông ti p t c cái kh quán (8) c a ti u thi a cho r ng đ c v ng là ngu n g c c a thi ng kh cho nên ph i ph đ nh đ c v ng đ đ t đ n s yên t nh hòa bình. Nh ng ông l i bi t đ c v ng là ch ng thi đ t h n, cho nên l t vào cái h m sâu bi ai. R t ti c ông không g p ng i đ i thi a, n u ông g p đ c thì s c m th y đ i s ng phong phú đ y đ ý nghĩa, t s thành t u c a ông s vĩ đ i h n.

Tinh nghĩa c a Ph t pháp n i **Th c T ng, Th c Hành, Th c Đ ng** nh ng h c gi Tây Ph ng l i đ t cái tên gi là

H Vô

(Buddhistic Nihilism) th c là sai l m l n. y là vì h c gi Tây Ph ng ch a rõ đ c gi i h n tam thi a c a Ph t pháp mà l i l y lý Ti u Thi a cho là toàn b t t ng c a nhà Ph t.

Chúng ta xem nhà triết h c Arthur Schopenhauer l t vào tiêu c c thì bi t.

Th nào gi i là tuyt di? Tuyt di t c là Vô Th ng Chánh Đ ng Chánh Giác.

Vì nói Ph t tánh ch ng có gì đ so sánh và thí đ đ c, nh trong kinh nói: "*Ví nh chân nh ch ng th thí đ*."

Ông bi t đ c b n thi cu i cùng c a vũ tr chẳng?

Ông bi t đ c th c t ng c a m t h t cát chẳng?

Cũng như ông Newton nói: “*Sự hiểu biết của tôi còn không bằng một hạt cát trên bãi biển*”. Ngay cả vì câu nói này mà khâm phục ông là một nhà khoa học vĩ đại và khiêm tốn. Kết quả, ông Newton đã có phần tào, tin, đánh giá phần trí tuệ của mình quá cao rồi vậy. Nếu ông ấy chấp nhận tuy t đi thì sự biết lỗi nói trên là sai mà nên nói lỗi như vậy: “*Tôi đi và biết thức ăn một hạt cát cũng không biết một chút nào cả.*”

Bi vì sự phát minh của tất cả nhà khoa học và trí tuệ học chúng qua là chân lý từng đi, chân lý có gì hi, chấp nhận phần chân lý tuy t đi cuối cùng và vô hạn. Vì định luật của ông Newton kiến lập đã bị Einstein lật đổ và định luật của Einstein kiến lập sau này cũng có thể bị người khác lật đổ. Cái chân lý mà có thể bị lật đổ thì đâu còn giá trị gì nữa.

Khi con một thiên linh của tuy t đi nhìn thấy một chúng sanh thấy mọi đi đang đoán mò học cảm cúi dùng kính hiển vi học là dùng để từng suy luận, với tất cả tinh thần siêng năng làm việc, mong phát hiện được một chân lý nào, thì thấy buồn cười rồi nói: “*Đu cho các ông vẫn đang hết tìm óc vẫn chấp nhận biết một tí gì về ta. Bi vì các ông dùng để từng cảm giác là từng đi, từng đi chấp nhận biết tuy t đi, cho nên ông là ông, ta là ta, ông muốn nhận thức tất cả trước tiên nên nhận thức ta, nếu không nhận thức ta thì ông chấp nhận nhận thức tất cả. Nhận chấp khi nào ông buông bỏ tất cả tìm cứu, buông bỏ tất cả hình thức và danh để dùng tâm hồn trong sạch để chi, khi đi duyên đến hoá nhiên đi ngay (9), khi ấy ông sẽ bị buồn cười rồi nói: “*

À, mình vẫn là nó

;

II

Không gian và thời gian là môi trường học để học của tất cả nhà khoa học và trí tuệ học cũng là môi trường học để học của tất cả vật chất và tinh thần, nếu là khi không gian và thời gian thì khoa học với trí tuệ học chúng theo học để học, vật chất và tinh thần cũng không có chấp nhận và tồn tại.

Nhưng không gian và thời gian là căn nhà do từng từng, cảm giác của loài người và kiến tạo ra, nếu không có từng từng và cảm giác thì căn nhà này không thể thành lập.

Đi th a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

Cho nên t t ng c m giác khi b ph đ nh thì không gian và th i gian cũng ph i b ph đ nh, không gian th i gian b ph đ nh thì t t c v t ch t tinh th n cũng ph i b ph đ nh, t t c khoa h c tri t h c cũng ph i b ph đ nh. V y thì t t c th gi i v n v t đ u m t h t ch đ ng chân.

B i vì t t ng c m giác là t t ng đ i cho nên không gian th i gian cũng là t t ng đ i, vì không gian th i gian t t ng đ i cho nên v t ch t tinh th n cũng là t t ng đ i, khoa h c tri t h c đ u là t t ng đ i. T đây suy r ng ra thì t t c v t tr v n v t đ u là t t ng đ i.

T t ng đ i là đ i l p nhau, ph đ nh v i nhau, nói tóm l i c v t tr v n v t đ u t nó ph đ nh chính nó.

Nh ng khi ông b c vào c nh gi i tuy t đ i thì s th y c a ông s là mệnh mông vô biên, vô th y vô chung, vô cùng vô t n, y là t n t i c a tuy t đ i.

Ngay đó ch ng th t t ng th nào g i là không gian và th i gian, th nào g i là v t ch t và tinh th n, nh ng mà nh ng cái trên m i m i t an n i ngôi v nó, hoàn toàn đ y đ , v i n t n t i n i qu c đ tuy t đ i.

n i qu c đ tuy t đ i, v t ch t và tinh th n là bình đ ng và c ng th mà cùng nhau t n t i, ch ng th phân chia. y là bông hoa đ p v i n t n t i không bao gi héo tàn. đ t này v i n không có duy tâm lu n và duy v t lu n, v i n không có đ u tích c a k duy tâm lu n và duy v t lu n. H ch ng th đ m chân vào đ t này b i vì cánh c a c a tuy t đ i không bao gi t t ng và c m giác có th m ra.

Đ ng l i khoa h c và tri t h c hi n nay ch là xu h ng đ n ch sa m c hoang vu c a t t ng

đi. Con thuy n suy lý và bi n ch ng hi n đ ng phiêu lu n i bi n c c a vô minh, vñh vi n không đ n đ c b tuy t đi.

T t ng c m giác là hóa thân c a nh t ni m vô minh. (9)

Vô th y vô minh (10) là hang c a nh t ni m vô minh.

Khi nh t ni m vô minh ch a ra đi thì th i gian và không gian ch ng th b b ão c m bi t đ c, ch ng th b tính toán đ c. Khi nh t ni m vô minh đã sanh kh i thì th i gian b gi p r i, không gian b tính toán r i, sinh m ng đ c th a nh n r i, t ã b tham luy n r i.

S b t đ u c a th i gian không gian cũng là b t đ u c a sinh m ng, cũng là b t đ u c a t ã, cũng là b t đ u c a v n s v n v t, cũng là b t đ u c a t t c s mâu thu n, nói tóm l i t c là b t đ u c a c vũ tr t ng đi.

Khi nh t ni m vô minh im l ng tr v hang c vô th y vô minh thì t ã theo đó tiêu đi t, v n s v n v t cũng theo đó tiêu đi t, c vũ tr th i gian và không gian cũng theo đó tiêu đi t, t t c mâu thu n cũng theo đó tiêu đi t, ch còn l i mi ng đ t đ n t i mênh m ng, hoang vu c a vô th y vô minh, cũng là hang c a k t ng đi.

Vô th y vô minh gi ng nh m t b c màn đ n che khu t t t c th t ng chân th t, nó là ranh gi i gi a tuy t đi và t ng đi, ranh gi i ng ã cách gi a chân v i gi .

Khi nh t ni m vô minh t trong bóng t i c a màn đ n xu t hi n thì t t c tu ng k ch c a thi n

Đi thi a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

ác, th phi, bu n vui, tan h p... ngay đó b t đ u, t t c m a gió giông bão b t đ u, v n m ng bi n đ i không ch ng cũng b t đ u, t t c l ch s mâu thu n xung đ t đ u tranh đ máu đ u t đó b t đ u c .

Nh ng, t t c nh ng đ i u trên đ u là o thu t h v ng, ch có Ph t Thích Ca nhìn th u s th t, dùng bàn tay Bát Nhã (11) c a Ph t m ra b c màn đen t i c a vô th y vô minh thì trong kho nh kh c t t c tu ng k ch vui bu n c a t ng đ i đ u tiêu di t, t t c m a gió giông bão đ u yên bình tr i, tr i đ t hoá nhiên sáng t , ngay đó tuy t đ i b t đ u, chân ngã (12) t hi n, ngay tr c m t đ u là vũ tr tuy t đ i, t t c hoàn toàn đ y đ ch ng thi u ch ng đ , cho đ n m t h t b i cũng t hi n ra hình t ng chân th t.

Đ i s ng c a tuy t đ i là vô cùng phong phú vô cùng an l c đ p đ ch ng gì so b ng. đ đây không có sanh t , không có thi n ác, không có gi u nghèo, không có giai c p, không có trí ngu, không có th phi, không có t t x u, không có mâu thu n, không có t t c danh t và hình th c c a t ng đ i. đ đây ch có hoàn toàn bình đ ng vô h n c a tuy t đ i, t do chân chính, an l c vô cùng, cu i cùng đ n ch không sanh không di t, cũng là vnh sanh c a tuy t đ i v y. Th gi i tuy t đ i này t c là mi ng đ t trong s ch c a Ni t Bàn do m i ph ng ch Ph t (13) cùng nhau tán thán. Ph t Thích Ca đã dùng b n ch **Th ng- L c- Ngã- T nh** đ tán thán c nh đ p c a Ni t Bàn này.

đ đây ch ng sanh ch ng di t, ch ng ph i do sáng t o mà là b n nhiên, y là ch **Th ng** c a Tuy t Đ i.

đ đây vô kh vô l c, ch ng có bó bu c và gi i thoát, y là ch **L c** c a tuy t đ i.

đ đây vô ngã, vô nh n, vô Ph t vô chúng sanh, ch ng ph i siêu thng mà là b n tr , y là ch **Ngã** c a tuy t đ i.

đ đây vô c u vô t nh, vô t i vô phúc, ch ng c n tu t p mà b n lai trong s ch, y là ch **T nh** c a tuy t đ i.

Đem t t c c nh gi i t ng đ i bu ng b r i t c là gi i thoát, y là ph ng pháp duy nh t đ ti n vào tuyt đ i nên gi là pháp môn b t kh t nghi. B t kh t nghi t c là tuyt đ i chân nh , nghĩa là ch ng th dùng t duy c m giác đ đ t đ n, ch ng th dùng ng ngôn văn t đ di n t , ch do ph đ nh t ng đ i m i có th ti n đ n qu c đ t do bình đ ng c a tuyt đ i.

Ph ng pháp c a Ph t Thích Ca đem t t c t ng đ i đ u hoàn nguyên tr l i thành tuyt đ i cho nên t t c đ u là nguyên nhân t k (c i ngu n do mình), ngoài nguyên nhân t k ra ch ng có nguyên nhân nào khác, cho nên gi là **Vô-D -Ni t-Bàn** (14) cũng gi là **Vô-L u-Gi i-Thoát**

(15). Đã ch ng có nguyên nhân nào khác t c là hoàn toàn t ch , hoàn toàn t do bình đ ng, ch ng có giai c p và xung đ t.

Cái b n th c a tuyt đ i là nh nh b t đ ng, n u nó có bi n đ ng thì ch ng ph i là tuyt đ i, n u nó có bi n đ ng t ph i có m t th nguyên nhân nào khác ho c s c m nh lay đ ng nó, y t c là t ng đ i r i, nên ch ng th đ c tôn x ng là **Duy-Nh t-Nguyên Nhân** c a tuyt đ i.

Nhà tri t h c Immanuel Kant (1724-1804) nói:

“ M i m i c m giác vui ho c bu n ch ng ph i do ngoài c m giác nh h ng mà sanh kh i, là do tình c m c a m i cá nhân t mình sanh ra, vì y nên trong khi m t ng i c m th y vui m ng thì ng i khác có th c m th y chán ghét, m t ng i vì ái tình đau kh , trong khi k tình đ ch thì c m th y sung s ng, c m tình m i m i v n là ch ng đ ng là i mong c u m t th c m giác đ ng nh t y là đ u ch ng th đ c, t đây mà sanh ra tranh bi n th c là ngu si. Xem nh th thì trên th gi i đâu có món nào ch ng ph i t ng đ i, có gì là tiêu chu n chân chính, cho nên s an l c c a t ng đ i đ ng th i cũng là đau kh . ”

Nhà tri t h c Friedrich Wilhelm Nietzsche cho là:

“ Con ng i m i m i t t o cho mình m t cái “chu ng ng i”, n u mu n ra kh i nó ph i làm siêu nhân, nh ng siêu nhân l i bi n thành “chu ng ng i” n a, b i vì có m t cái chu ng ng i gi ng nh ác ma dính sát trên c th con ng i mà nó ch bi t đ phá chu ng

ng i bên ngoài mà không ch u tr i tìm chu ng ng i n i b n thân mình đ t phá, cho nên m c k ông ch y tr n đ n chân tr i góc b i n nào đ u ch ng th thoát thân. Mu n tìm cách thoát ra, khôi ph c t do c a loài ng i y là công lao đ a Immanuel Kant ”.

Khi ông rõ đ c tác đ ng c a nh t ni m vô minh thì ông s bi t đ c t i sao t t c đ u thành “**Nh**

” (t ng đ i), khi ông rõ đ c tác đ ng tuyt đ i c a Ph t tánh thì ông s hi u đ c t i sao t t c đ u “

B t nh

” (tuyt đ i) - nh ng ch m nh n vô th y vô minh là “c nh gi i b t nh”, b m t nó dù gi ng “b t nh” mà có ch ng t “nh”, khi nh t ni m vô minh t nó sanh kh i thì t t c đ u thành “nh” r i.

Khi t t c đ u thành “**Nh**” r i thì s v t ngay tr c m t ông, ông cũng ch ng có cách nào đ bi t đ c th c t ng c a nó. Khi t t c đ u “b t nh” thì s v t dù xa ngoài đ a c u ông cũng đ c bi t h t ch ng thi u sót. Hi n t i ông bi t nh th , quá kh cũng ph i nh th , v lai cũng ph i nh th , vì ông t mình t c là tuyt đ i, tuyt đ i t c là ông, khi y ông đã siêu vi t không gian và th i gian r i.

Ph t Thích Ca t ng nói “*B t h t s v t trong m i ph ng tam th*”, n u ông hi u rõ đ o lý tuyt đ i thì ông s nhìn nh n i c a Ph t Thích Ca r t chính xác. Cái sinh m ng v i n không ch t, cái chân lý v i n không thay đ i, s chính xác này đâu có gì đ so b ng đ c, đâu có ý nghĩa gì có th h n n a.

T x a đ n nay, t t c nhà tri t h c ch a t ng có ng i nào b c đ n c a tuyt đ i, i chú ý nh ng vi c t ng đ i nh th phi, thi n ác, quá kh v lai, sanh tr ng h y di t, quy n l c sinh m ng v.v..., k t qu ch ng có m t món nào ch ng b chìm đ m n i b i n c t ng đ i, theo Ph t nhãn (16) mà xem xét y là ngu đ i đáng th ng xót bi t bao! Cái hi u qu c a t t ng c m giác ch ng qua là m t phê phán điên đ o và trong “m m t chiêm bao” (17), do h hôn mê và hi u l m làm cho c loài ng i đ u l t vào v ng m ng bi th m.

B i vì kh v i vui là t ng đ i ch ng th phân chia, ví nh trên m t ng i có th hi n ra hào quang vui v cũng có th đ p lên đám mây u s u bi th m. Hai cái bu n vui liên k t v i nhau cho nên ai mu n đ c an vui t i cao t ph i chu n b lãnh th th ng kh t i cao, trái l i k đã ch u đ ng th ng kh nhi u nh t thì có th c m giác đ n s an vui nhi u nh t, b i vì an vui và th ng kh đ i đ i l n nhau, ch ng có th ng kh thì an vui cũng ch ng th thành l p.

Kh th t, kh vui đ u là hóa thân c a nh t ni m vô minh, nh t ni m vô minh n gi u n i h m sâu c a vô th y vô minh t c là cái kho tàng bí m t thâm sâu c a A-l i-da-th c (18). Khi nh t ni m vô minh ch y ra kh i c a bí m t đó li n bi n thành nh ng th tình c m m ng gi n bu n vui m i m i ch ng đ ng chen vào tâm trí c a ông đ chi ph i ông, lúc y ông đã thành m t ng i múa r i r i.

N u ông không ch u làm ng i múa r i thì ph i l i đ ng trí Bát Nhã (tham Tho i-đ u (19)) theo sát đ u chân c a nh t ni m vô minh, tìm đ n ch n thân c a nó là h m sâu vô th y vô minh đ phá h y ngay thì màn đen c a vô th y vô minh đ c m ra, s i dây kh ng ch ng i múa r i đ c c t đ t, b n lai di n m c li n xu t hi n, lúc y t t c m ng gi n bu n vui đ u bi n thành tuyt thi c a Ph t tánh, t t c đ u do b n năng tuyt thi t mình làm ch .

Tr c khi k t ng đ i b vô minh chi ph i nay li n đ c gi i thoát, t t c đ u tr v chân th c tuyt thi.

Khi t t c đã tr v tuyt thi thì kh và vui bình đ ng, t t c hình th c và danh đ bình đ ng, cái b n năng c a tuyt thi đ ng trên đài t l nh phát huy l nh tuyt thi khi n kh p c v tr đ u bi n thành hoàn toàn tuyt thi. Ch có trên qu c đ tuyt thi m i có s gi i thoát chân chính, m i có s t do chân chính, m i có bình đ ng chân chính, ch ng ph i do ai ki n t o mà b n lai v n nh th .

Cái b n nguy n t tánh c a chúng sanh v n là tuyt thi t do và bình đ ng, cái t do bình đ ng này h đ c đ c r i thì vĩnh vi n không th bi n m t vì nó là t vô th y b n nhiên nh th .

III

Hi n nay có m t s ng i t cho mình là t t ng cao siêu, đ ng tr c th i đ i hô to kh u hi u tranh th t do bình đ ng. Kh th c, h ch a hi u đ c ý nghĩa chân chính c a t do bình đ ng, cái t do bình đ ng trong tâm trí h ch ng qua là m t th t do bình đ ng t ng đ i có gi i h n mà thôi. B i vì h đã ch u đ ng đ th th ng kh đàn áp, bó bu c c a t ng đ i cho nên m i nghĩ đ n c n và quý s t do bình đ ng, cũng vì t m nhìn c a h có gi i h n ch ng th đ t đ n ngoài vòng t ng đ i cho nên l y t do bình đ ng c a t ng đ i làm th a

mãn làm m c tiêu đ tranh th mà thôi.

Ph t Thích Ca đã đ n ch t do bình đ ng tuy t đi siêu vi t t ng đ i nên Ngài đ n đ t đi chúng tranh th nó. Ngài nh n r ng s t do bình đ ng c a t ng đ i v n không siêu vi t bi n kh c a luân h i, b h n cu c trong không gian th i gian, ch ng th duy trì lâu dài, là bi n pháp không r t ráo.

M c dù chúng ta ch ng th không th a nh n s t ng đ i trên th gi i, s t do bình đ ng c a t ng đ i so v i cái khác thì t đ p h n ti n b h n, đáng khen h n, nh ng khi chúng ta đã bi t đ c có m t th t do bình đ ng tuy t đi có th đ t đ n thì nên b cái kia đ l y cái này. N u l y đ c tuy t đi r i thì không còn s b và l y c a t ng đ i n a.

Câu nói t do bình đ ng này tr c tiên là t trong mi ng Ph t Thích Ca nói ra, Ngài là ng i đ u tiên đ n đ t loài ng i tranh th t do bình đ ng nh ng ngày nay đã b ng i ta quên m t i cho Ngài là m t v th n ho c chúa t , là m t quái v t mê tín ch ng th hi u. Th t là không bình đ ng bi t bao!

Th t là ngu đ i quên c i ngu n bi t bao!

Xin ghi nh r ng s t do bình đ ng c a tuy t đi là trung tâm t t ng c a Ph t, trong kinh đ n Đ i-Th a có phát huy r ng : “ Đ c đ i gi i thoát, đ c đ i t i cho đ n đ nh hu bình đ ng (20), t t c bình đ ng v.v. ..” đ u là nghĩa này, ch ng ph i l i nói suông mà là th c t i có th đ t đ n, là lý l v i n ch ng bi n đ i.

Chúng ta n u th c hành theo tinh th n c u th c a B Tát (21) thì nên đ a Ph t pháp vào trào l u tri t h c th gi i cho nó t phát kh i tác đ ng. Dù ng i ta xem nó nh m t khúc cây

Đôi th a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

---

v n còn có ch đ dùng, cũng có th đ c m t đ i nhân duyên xu t hi n trên đ i m t l n n a cũng không ch ng. Ít nh t so v i vi c thng tòa gi ng kinh thâu m y bà lão thi n l ng làm đ t quy y còn có tác đ ng khá h n, l i có th n i ti p hu m ng Ph t ho c m r ng hu m ng Ph t. Nh ng công vi c này r t ph c t p khó kh n, chúng ta vì mu n khuy n nh nhà tri t h c đ i v i Ph t pháp sanh kh i h ng thú, chúng tôi nguy n đ m Ph t pháp ch nh đ n thành m t th h sáng t chính xác cho m t s ng i i nghiên c u đ ti n vào khu v n đã b quên lãng t lâu này, cho nên không tránh kh i s trào phúng cho là mi n c ng theo đ i, kh tâm này mong s đ c nh ng b c trí th c tha th cho.

Ph t Thích Ca cùng môn đ phát huy pháp môn b n th a (22) là m t quá trình bi n ch ng, trong quá trình này ph đ nh l i thêm ph đ nh, mâu thu n l i thêm mâu thu n, b i vì b n thân c a pháp môn này t c là t ng đ i mà ch ng ph i tuy t đ i. Cho nên có đ i th a ti u th a, các tông phái đ i l p v i nhau, phân chia r i l i th ng nh t, nh ng trung tâm t t ng c a Ph t Thích Ca thì là b n th tuy t đ i (chân nh) và phát huy ra t do bình đ ng tuy t đ i, nghĩa là dù tr i qua vô t n th i gian cũng ch ng th thay đ i chút nào, b i vì nó đã đ t đ n tuy t đ i t c là chân th c cu i cùng, t t c đã đ c kh ng đ nh mà ch ng th ph đ nh n a.

Pháp môn b n th a ch ng qua là m t th ph ng ti n đ a ng i đ n c a tuy t đ i mà b n th tuy t đ i là m c đích cu i cùng, đ t đ n m c đích r i thì ph ng ti n cũng ph i b h n.

Giá tr chân chính c a Ph t Thích Ca là đ t trên b n th tuy t đ i cu i cùng, h đ n b n th tuy t đ i này thì t t c v n đ t t ng đ i nh sanh t , thi n ác, t n t i và h y di t v.v.... đ u t nó gi i quy t xong.

Ng i nghiên c u Ph t pháp tr c tiên nên rõ đ m này r i đ i v i Ph t pháp m i kh i sanh ra s hi u l m, nh ph ng pháp ti u th a là ng ng ngh l c căn mà trung th a thì l i ph n đ i ng ng ngh l c căn mà ng ng ngh nh t ni m vô minh, ph ng pháp c a đ i th a thì ph n đ i c ng ng ngh l c căn và nh t ni m vô minh mà l i đ ng l c căn và nh t ni m vô minh đ phá vô th y vô minh, t i th ng th a thì tr c ti p bi u th Ph t tánh tuy t đ i, n u ng i h c công phu thu n th c “**ch m nh m c duyên**” li n đ c ti n vào c a tuy t đ i.

B n th a khác bi t và đ i l p th c là mâu thu n bi t bao, nh ng h b c lên khu v n tuy t đ i thì t c mâu thu n k trên li n bi n thành hoàn toàn th ng nh t.

X a nay nhà tri t h c Tây ph ng và Đông ph ng ch a th y rõ toàn di n c a Ph t pháp, th ng hay l y m t b ph n nh trong quá trình Ph t pháp bèn t cho là toàn b Ph t pháp nh th này ho c nh th kia, t đó ph ng mang tr n m t h đ dùng ngòi bút s c bén c a h đ phê bình công kích Ph t pháp t th y đ c ý mà ch ng bi t Ph t Thích Ca nghe xong cũng không n i gi n mà l i t v nh n t r ng : “ Chúng sanh thi u th n trí tu nh th , thô thi n nh th , h u l m ý nghĩa và m c đích cu i cùng c a tôi, th t là r t đáng th ng xót.”

Có ng i th y s d t l c căn c a ti u th a bèn qu quy t r ng Ph t pháp là ch nghĩa di t đ c.

Có ng i th y s d t t t ng (nh t ni m vô minh) c a Trung th a l t vào ch p “không” bèn qu quy t r ng Ph t pháp là ch -nghĩa h -vô.

Có ng i th y Ph t pháp ph đ nh t t c bèn qu quy t r ng Ph t pháp là ch nghĩa tiêu c c.

Nh ng ng i đánh giá nh th còn là ng i thông minh đáng kính và t cho là có h c th c v tri t h c, còn b n thô thi n thi u trí th c x a nay ch a t ng xem qua m t cu n kinh sách Ph t nào, ch d a theo con m t ngu đ i c a h , th y m t s thi n nam tín n cúng ki ng l bái li n l n ti ng la lên r ng : “ y là q y th n giáo, y là tôn giáo mê tín”.

H c gi Tây Ph ng x ng Ph t pháp là Buddhistic Nihilism (Thuy t H Vô c a Đ o Ph t) t c là b ng ch ng nh n l m ph ng pháp c a ti u th a cho là toàn di n c a Ph t pháp. K th c trung tâm t t ng c a Ph t pháp là b n th tuy t đ i chân th t ch ng ph i quan ni m ho c t ng tr ng, cũng nh m t v t c th r t chân th t có th dùng tay c m n m đ c cho nên Ph t Thích Ca gi i nó là th c t ng, nay đem th c t ng xem thành h vô há ch ng ph i hoàn toàn trái ng c !

Đ i v i ng i trung th a l t n i h vô, ti u th a di t đ c d t l c căn, Ph t Thích Ca luôn luôn ch trích m ng h vô đ ng nh “tiêu nha b i ch ng” - h t lúa b cháy không th làm gi ng đ c n a - (ghi trong kinh Ni t Bàn), ý là mu n h v t qua h vô đ ti n lên Đ i th a.

Ph t Thích Ca th ng dùng kh u hi u “đ i vô úy, s t r ng (23)” hi u tri u qu n chúng và thúc đ y môn đ khi n h dũng mãnh ti n t i cho đ n qu c đ tuy t đ i cu i cùng, r i c th

giới ô u đời u bị n thành thơ giới trong sách t do bình đời ng, chúng từ c hy sinh từ t c đời đời t đời n mà c đích này. Hành vi tích cực như thơ có lẽ nào bị xem là tiêu cực!

Nói đời n phôi ng đời n mê tín nên truy cứu theo truy n thơ ng c a dân từ c tính, hi n từ ng mê tín này trong quá trình bị n chúng từ mê tín từ n lên đời n chánh tín cũng là đời u từ t phôi có. Hi n từ ng này sanh ra rôi cũng phôi bị phôi đời nh, chúng dính dáng với trung tâm từ từ ng c a Phôi t bởi vì s trang nghiêm c a từ tách không m t nh từ ng nào c a từ ng đời có thơ ô nhi m đời c.

Phôi t Thích Ca đời y bởi chúng sanh b c thơ nh t là mu n chúng sanh tin rôi ng : “*Từ k từ c là Phôi t chúng có chúa từ khác*

”. Chúng ta ngày nay s dĩ thành con người là hoàn toàn do từ mình từ o thành theo luật nhân quả “giao nhân nào thì đời c quả n y”, nếu chúng ta mu n thành Phôi t cũng chỉ nh từ mình n từ c từ tu từ chúng, Phôi t Thích Ca chúng qua chúng là m t đời o s mà chúng phôi chúa từ, Ngài chỉ có thơ đời đời ông đời từ c c a tuy t đời, vào đời c hay không đời c là vì c c a ông, theo đó mà xem thì còn có ý gì giới là thơ n bí và mê tín.

M t s truy n tích k lẽ trong kinh đời n cũng chúng phôi mê tín hoặc thơ n thơ i, y là hình thơ c văn hoặc c a dân từ c n Đ. Người n Đ từ xa nay hay làm nh ng tác ph m ng ngôn tuy t đời u nh nh ng sách c m đời, thú đời v.v.... Bởi thánh c a Phôi t Giáo đem lý Phôi t n p vào trong hình thơ c c a truy n thơ ng này đời mong s truy n bá thu hoặc đời c hi u quả rôi ng lẽ n h n, vì theo lý tuy t đời v n chúng thơ dùng ngôn ngữ đời bi u thơ chỉ có thơ nh nh ng truy n tích k đời mong cho con người đời c khai phát trí hu ph n nào. Nh Kinh Lăng Nghiêm nói : “ *Phôi t bởi A-Nan : Hôm nay Nh Lai nói thơ t với ng i nh ng ng i có trí c n phôi i dùng thí đời mà đời c khai ng* .”

Chúng ta nên ghi nh rôi ng chúng ta h c Phôi t pháp là vì mu n phôi đời nh sanh từ từ n vào tuy t đời đời rôi đời chúng sanh, chúng mu n làm cho đời u óc mình bởi h đời thêm hoặc là c trú trong màng lẽ i c a pháp-ch p cho là ch an thân lẽ p m ng c a mình.

Trong Đôi từ ng kinh có nhi u kinh đời n hoàn toàn dùng phôi ng thơ c ng ngôn viết thành nh : Lễ c Đ T p Kinh, B Tát B n Sanh Kinh, Bá Đ Kinh,

T p Thí D Kinh, Đi Trang Nghiêm Kinh, So n T p Bá Duyên Kinh, Hi n Ngu Nhân Duyên Kinh, T p B o T ng Kinh v.v... giá tr văn h c r t cao.

T s ng đ o Thi n Tông đi v i ng ngôn trong kinh đi dùng thái đi tuy t đi đi quét s ch nghi ho c c a con ng i. Hi n nay đi ra m t chuy n đ d n ch ng : Nh trong Thích Ca ph nói Thích Ca ra đi, Đông Tây Nam B c m i ph ng b c đi b y b c, m t nhìn b n ph ng m t tay ch tr i m t tay ch đ t r ng : “Trên tr i d i đi t duy ngã đ c tôn”, y là bi u th Ph t tánh t th kh i d ng “đ ng cùng tam th ngang kh p m i ph ng”, nghĩa là cùng kh p th i gian và không gian, cũng là tuy t đi ch ng hai.

K không hi u ý nghĩa ng ngôn th ng cho là th n tho i do bày đ t mà ra, ho c cho Ph t Thích Ca là chúa t kiêu m n ho c đ c tài không có bình đ ng, k ngu đi i l i cho Ph t Thích Ca là sinh ra có th n tánh đ c đ , y đi là không rõ cách đi n t v v h c c a ng ngôn n Đ và trong đó có ám th lý tuy t đi.

Có ng i đem truy n trên h i Vân Môn Thi n S , Vân Môn nói : “Khi y n u tôi g p th y, m t g y đánh ch t cho con chó ăn đ mong thiên h đ c thái bình”. Sau này Lăng Nha Thi n S bình ph m Vân Môn v công án này r ng : “H t lòng ph ng s vô s c i, y m i g i là đ n n Ph t.”

V y m i bi t thái đ c a T S Thi n Tông đi là sáng t chính xác mà không tho hi p v i k khác, b i vì đã ti n vào tuy t đi nên ch ng có k nào làm lay đ ng đ c (Ph t Thích Ca ám th nghĩa b t nh , Vân Môn cũng ám th nghĩa b t nh).

Ng i nghiê c u Ph t pháp ch nên xem theo các th m u s c k l c a l p áo ngoài, áo ngoài y ch ng qua là nh ng đ c tính c a dân t c, tr i qua bao nhiêu không gian th i gian k t h p nh ng hình th c mâu thu n nh quan ni m truy n th ng, phong t c t p quán mà thành. Trái l i nên cho ánh sáng con m t th u qua l p áo ngoài mà nhìn vào tinh túy c a Ph t pháp, y m i là chân lý c a tuy t đi không bao gi bi n đi.

Các tông Đ i Th a đ u có m t b áo ngoài c a h g m đ m u s c k l khi n ng i xem c m th y kinh ng c và ch i v i, ông ch ng nên b nó làm cho kinh s mà lui s t. Ông nên xem rõ các công năng chính xác c a nó ch ng qua là mu n t t ng đ i đ t đ n tuy t đ i, khi đ n tuy t đ i r i li n b h n nó đi.

Các nhà tri t h c Tây Ph ng th k 18 đ u cho Arthur Schopenhauer ch u nh h ng nhi u c a Ph t pháp Đông Ph ng, ông y ph đ nh lý chí, ph đ nh khái ni m, ph đ nh t t c , cu i cùng l i đ c m t ch vô, vì v y nói ông y là tiêu c c. Chúng ta th a nh n A.

Schopenhauer ch u nh h ng c a Ph t pháp k t qu đ c ch

vô

thành tiêu c c y cũng là l dĩ nhiên, nh ng A. Schopenhauer ch u nh h ng c a Ph t pháp v giai đ n nào mà đ c k t qu này, đ m này r t c n chú ý, chúng ta nên xét cho rõ ch nên hàm h làm cho ng i đ i sau hi u l m.

Th c ra sai l m c a A. Schopenhauer là vì đem ti u th a c a Ph t pháp cho là toàn di n c a Ph t pháp, ông ch bi t ph đ nh t t c mà ch a đ t đ n ch kh ng đ nh t t c , nên ông b ch vô cu n ngã đ a vào h m sâu đen t i mênh mông. Ông y ti p th kh quán c a ti u th a mà ch tr ng ph đ nh đ c v ng, ph đ nh t t c , xem gi ng nh hình th c Đông Ph ng, nh ng ông không ti p th ph ng pháp đ t l c căn c a ti u th a, ông không ch u đóng bít cánh c a c m giác mà mu n dùng ngh thu t âm nh c đ mong đ c Ni t Bàn nghĩa là l i tr thành hình th c Tây Ph ng v y.

A. Schopenhauer mu n dùng ngh thu t âm nh c đ c u gi i thoát, c u t m th i tiêu di t cái ngã c a cá nhân, mong t m th i gi i to t t c đ c v ng th ng kh nh ng ông ch ng bi t làm nh th cái ngã cá nhân t m th i tiêu di t đó khi y đã th m nh p trong cái ngã c a ngh thu t âm nh c r i. Cái ngã c a ngh thu t âm nh c này t c là pháp ngã, cũng g i là pháp ch p, v n b th i gian không gian h n ch , y là gi i thoát c a t ng đ i ch ng ph i gi i thoát c a tuy t đ i. Khi th i gian không gian chuy n bi n thì ông s l i r i tr l i trong gông cùm c a t ngã n a.

A. Schopenhauer dùng ph ng pháp c a hình th c Tây Ph ng đ mong thu nhi p nh t ni m vô minh vào m t c nh gi i đ n thu n đ đ c t do an l c, th c t thì ch ng khác gì v i ch nghĩa ma túy. Ông dùng ngh thu t âm nh c đ làm say mê con ng i, nh v y so v i vi c dùng r u chè m n cũng đ làm say mê con ng i đ u có cao h n bao nhiêu?

Ngoi tiu tha đong bit canh ca cam giac, ngoi Tây Phng xem tho ly làm kinh s cho nên h không dám đi theo tho mà li dùng mt cách khác vi mc đ nh hn, nhng c hai đ u sai lm vì cùng là phng pháp tng đoi, chng tho đt đ n Ni t Bàn ca tuyt đoi.

Cái ngã ca tri t h c Tây Phng t c là nh t ni m vô minh ca Ph t pháp, cái vô ngã ca tri t h c Tây Phng t c là vô th y vô minh ca Ph t pháp.

Nh t ni m vô minh b t đ u t c là t ngã b t đ u, khi nh t ni m vô minh tr v c nh gi i vô th y vô minh t c là vô ngã v y. Lúc vô th y vô minh b kích thích mà tái phát nh t ni m vô minh nghĩa là t c nh gi i vô ngã té tr li c nh gi i ngã v y. Ngã và vô ngã là tng đoi, thay phiên nhau không chng cho nên chng ph i th c t i ca tuyt đoi. Âm nh c là hóa thân ca nh t ni m vô minh, nó có tho thu nhi p c v tr t tng c m giac vào trong h i tho ca sinh mng nh v y mà nh t ni m vô minh, qua s c m giac ca nh cãn, đ c đ c Ni t Bàn ca tng đoi. Khi nh cãn đ c đ c Ni t Bàn t m thi thì ng cãn kia cũng đng thi đ c cùng mt hi u qu, lúc y, t c là nh t ni m vô minh h i ph c li trng thái nguyên th y (vô th y vô minh).

Ngoi tiu tha đt l c cãn là li đng ý cãn thu c v ph m vi t tng, y là li đng pháp ngã c p t i cao. Ngoi tiu tha đt l c cãn là mong đong bit canh ca t tng c m giac khi n hoàn toàn cách tuyt v i t ngã, lúc y, trong tâm thanh thanh tnh tnh c m th y an l c, nhng mu n duy trì c nh gi i thanh tnh thì chng tho buông b cái nh t ni m ca thanh tnh, cho nên lúc y nh t ni m vô minh dù v n i thng nh t nhng ch a ph i hoàn toàn ngng ngh v n b không gian thi gian hn ch. Lúc không gian đoi đoi, thi gian qua đi t c là âm nh c đã h t, v k ch di n xong, tai mt lìa kh i ngh thu t t trong c nh đnh ca tiu tha ch y ra r i cũng ph i té tr li trong gông cùm ca t ngã.

Ngoi trung tha thì mu n nh pháp ngã đ mong đ c đ c gi i thoát, nhng chng bi t gi i thoát y ch a đ n c u kính nên h t Tiu tha tin thêm mt b c đm nh t ni m vô minh hoàn toàn ngng ngh t c là đm t tng c m giac hoàn toàn tiêu di t. C nh gi i lúc y r t đng kinh s, là vô tri vô giac, ch còn hô h p ch a ngng ngh ngoài ra hoàn toàn

đ ng nh g đá, mênh mông tr ng r ng ch ng còn gì c . (Cái **Vô** a Arthur Schopenhauer ch ng qua là cái **Vô** trên lý lu n, còn cái

Vô
c a trung th a này là cái **Vô**
trên th c nghi m).

Cái c nh giác **Vô** do th c nghi m s đ c này t c là cái c nh gi i vô th y vô minh v y. C nh gi i này gi ng nh thu n nh t cho nên nhi u ng i nh n l m cho đó là b n th cu i cùng c a tuy t đ i, nh ng c nh gi i vô th y vô minh này v n còn ch ng t t p khí r t vi t , ch ng t này bao g m tinh th n l n v t ch t, đ ng lúc n gi u gi ng nh r ng không nh ng h b kich thích li n phát sinh thành nh t ni m vô minh. Cho nên vô th y vô minh v i nh t ni m vô minh t c là t ng đ i, t c là đ i di n cho **Vô** và **H u**. M t là th m t là đ ng, m t là t nh m t là đ ng, t th kh i đ ng t c là nh t ni m vô minh, t c đ ng quy th là vô th y vô minh, thay phiên tu n hoàn, có sanh có di t, ch ng ph i b n th tuy t đ i cu i cùng, b n th tuy t đ i là b t sanh b t di t phi đ ng phi t nh.

Cái l m nh n c nh gi i vô th y vô minh cho là b n th tuy t đ i cu i cùng này Ph t Thích Ca g i nó là **Không Ch p**. C n ph i đ phá không ch p này m i có th đ t t i b n th tuy t đ i cu i cùng t c là chân nh Ph t tánh. Cái ph ng đ phá không ch p này ch ng ph i

Lý Lu n
mà là **Th c Ch ng**
(c n ph i tham c u T S Thi n m i có th th c ch ng đ c.)

Cái b n th tuy t đ i cu i cùng này n u ch ng ph i chân th t đ t đ n thì nh ng l i nói k trên đ u bi n thành h v ng sông m t r i. Nh ng tôi dám qu quy t r ng cái b n th tuy t đ i là chân th t có th ch ng nh p. Ph t Thích Ca đã đích thân ch ng nh p b n th này, v sau có r t nhi u t s , hành gi cũng dùng ph ng pháp c a Ph t Thích Ca và đã ch ng nh p b n th tuy t đ i này, có kinh đ i n đ i th a và t s ng l c đ ch ng minh đ i nào cũng có ch t ki n tánh thành Ph t cho đ n cá nhân tôi s dĩ dám c gan trình bày nh th cũng là vì s ch ng c a tôi v i s ch ng c a Ph t Thích Ca hoàn toàn đ ng nh t.

A. Schopenhauer t mình ch a đ t đ n c nh gi i cu i cùng, ông ch ng dùng ph ng pháp đ i th a đ ch ng th c mà ch nh t t ng c m giác suy lu n, k t qu l t n i r ng không. Ông ch bi t c nh gi i cu i cùng là vô ý chí, vô quan ni m, vô th gi i, y là nh n l m c nh gi i vô th y vô minh cho là c nh gi i tuy t đ i cu i cùng mà ch ng bi t khi ch ng nh p tuy t

Đôi thơ a tuy t đôi lu n

Viết bởi Administrator

Đôi rời thì ý chí, quan niệm, thơ giời đở đở c kh ng đ nh tr l k, đ u là t n t i c a tuy t đ i.

Trong kinh đ i n đ i th a c a Ph t Thích Ca luôn luôn bi u th tuy t đ i, l ch đ i t s th ng dùng hết g y ch i m ng cũng đ bi u th tuy t đ i. Các ngài g p m t tr n v n đ a ra, ch đáng t i c là ông không ch u th a đ ng, ch ng th l n h ng mà thôi. Ví nh Ph t Thích Ca đ m pháp thi n tr c t i p c a Đ i th a tuy t đ i truy n l i cho ng i đ i sau, y là kinh nghi m quý báu c a Ngài t đ ch ng qua, n u ông không ch u theo ph ng pháp y th c hành thì cũng nh có chìa khóa mà không ch u m khóa r ng thì làm sao đ c đ c b o v t trong r ng v y.

Hai câu danh t i ng : “**S c t c th không, Không t c th S c**” trong Bát Nhã Tâm Kinh th ng b m t s ng i hi u l m l m đ ng đ n ch ng gi i thích b y b . Theo đ ng ý kinh là : “**H i n t ng t c là B n th , B n th t c là H i n t ng**” , b i vì lúc y t t c hi n t ng và s c ch t ch ng ng i đ u bi n thành tuy t đ i mà ch ng th phân chia, tinh th n và v t ch t đ n đây đ u bi n thành b n th c a tuy t đ i, duy tâm lu n v i duy v t lu n đ n đây m i b h t oán thù t x a nay, hai phái hoan h hòa h p thành m t ch ng còn gì khác bi t n a. y là công lao v i đ i c a Ph t Thích Ca nay tôi tr n l i v i

đ i chúng xem cho minh b ch.

Thi n Tông v n không có áo ngoài b i vì h dùng “**b t l p v n t ch th ng tâm ng i**” làm tông ch . N u chúng ta nh t đ nh mu n tìm ra cái áo ngoài c a Thi n tông v y thì nh ng cách ch t th ng dùng đ t i p đ n ng i m u h c nh ph ng pháp hết g y ch i m ng và nh ng l i nói c ch k l ghi trong l ch s Thi n tông t c là cái áo ngoài ch ng th bi t c a h v y.

Đội thi a tuyển đội tuyển

Viết bởi Administrator

Thi tuyển cũng là một công việc quan trọng vào tuyển đội, là pháp thi tuyển rất trực tiếp chọn người qua nhiều bước phỏng vấn, chỉ có một phần phỏng vấn sau cùng, tức là phỏng vấn pháp trực tiếp để phá vỡ thói quen vô minh thông thường vào quy trình tuyển đội chân thật. Nhưng sau khi ông tiến vào tuyển đội thì cái áo ngoài chọn người biết ý ông liệu có thể biết được những người nói chuyện khéo là những người hết gây chú ý mà không v.v..... và là trực tiếp biểu hiện những điều không có a tuyển đội. Lúc này, nhân sinh vũ trụ và nhân sự và nhân vật đều nên tuyển đội, đều được khám phá những điều kỳ diệu

IV

Sơ phát triển của Phương pháp chia làm 4 giai đoạn để thuyết minh như sau :

1. **Tổng Thi a**

2. **Trung Thi a**

3. **Đội Thi a**

4. **Tại Thi trường Thi a**

-Giai đoạn ngã chóp

-Giai đoạn pháp chọn

Đi thi a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

-Giai đ o n không ch p

-Giai đ o n th c t ng

-Ch quan Duy v t lu n

-Ch quan Duy tâm lu n

-Tâm và v t H p m t

-Phi tâm phi v t

-Ph m vi t ng đ i

Tu T Đ

-Ph m vi t ng đ i

Tu Th p Nh Nhân Duyên

-Ph m vi t ng đ i

Tu Sáu Ba La M t

-Ph m vi tuy t đ i

Tham Tho i Đ u

Đi thi a tuy t đi lu n

Vi t bi Administrator

- trong nh t
ni m vô minh

- trong nh t
ni m vô minh

-Đ n Vô Th y
Vô minh

-Chân Nh Ph t tánh

-Thanh Văn
Đ t L c Căn

-Duyên Giác
Đ t nh t ni m Vô Minh

-B Tát
Phá vô th y Vô Minh

-Ph t
V n Đ c viên mãn, vô tu
vô ch ng

Tri t h c Tây Ph ng ch có hai giai đ n ngã ch p, pháp ch p trong ph m vi nh t ni m vô minh t c là t duy và lý ni m. T duy lý ni m đ u là hóa thân c a nh t ni m vô minh cũng là tác đ ng c a b não.

Mục đích của Triết học Tây Phương không phải truy cứu lý, tìm hiểu biết nên không chú u lia nh t ni m vô minh, t i vì h vào ph m vi vô th y vô minh thì c m th y mênh mông tr ng r ng ch ng có lý gì đ truy c u ch ng có đi u hi u bi t gì đ tìm, trái v i m c đích c a h . Nên nhà triết h c Tây ph ng t x a nay ch a ai t n vào c nh gi i vô th y vô minh, không vào c nh gi i vô th y vô minh thì ch ng th phá v không ch p cũng ch ng th t n vào tuy t đi .

Mục đích của nhà triết học Tây phương là cứu lý tìm hiểu mà mục đích của người tu trì Phật pháp là cứu u sanh thoát t .

Triết học Tây Phương chú trọng lý luận mà Phật pháp thì chú trọng thực tiễn nghĩa là t nh t ni m vô minh t n th ng đ n tuy t đi .

Các th h c thuy t c a khoa h c Triết h c tung ra đ th đ lo i, b ngoài so v i Phật pháp hình nh phong phú h n, nh ng đ u thu c v chân lý t ng đ i, ch ng ai đ t đ n tuy t đ i, vì b n thân c a nh t ni m vô minh chính là t ng đ i v y.

Phật pháp vì xét th y nh t ni m vô minh h huy n ch ng th t nên siêu vi t nh t ni m vô minh th ng vào giai đ n vô th y vô minh r i l i ph đ nh giai đ n vô th y vô minh đ đ t đ n b n th tuy t đi cho nên nhà Phật r t chú trọng ph ng pháp th c hành.

Giai đ n ngã ch p là giai đ n t i u th a, ng i t i u th a cho ngã v i th gi i v n v t đ u là th t có, là k ch quan duy v t lun, ch h ng ngo i quan sát, t t c đ u l y c nh ngoài làm đ i t ng đ quan sát, cho nên ph ng pháp c a h cũng là l y v t làm đ i t ng.

H xem th gi i v n v t đ u trong quá trình thành tr h i không, còn loài ng i thì trong quá trình sanh-tr -d -di t, tu n hoàn không đ t. đ đây h phát hi n c i ngu n c a t ng đ i, nghĩa là t t c đ u n i sanh thành và h i di t, y là mâu thu n t nhiên, là vô th ng. T t c mâu thu n và vô th ng sanh ra kh ão và b t an. H mu n v t qua vòng này cho nên mong c u “**th ng**”, mong c u b t sanh b t di t, đ i v i nhân sanh thì mong c u li u sanh thoát t .

H cho r ng mu n gi i thoát s mâu thu n và kh ão c a sanh t duy có ph đ nh t ã, mu n ph đ nh t ã duy có đ n di t l c căn vì t t c kh ão đ u do l c căn chiêu t p vào v y.

Nhà Tri t h c Hòa Lan Benedick, Baruch de Spinoza (1632-1677) cho r ng : *“Mu n nghiên c u hình thái t duy nh t đ nh c a tinh th n con ng i tr c tiên c n ph i nghiên c u s ho t đ ng c a c th .*

”. Vi c này so v i ng i ti u th a đ m kh ão quy v trên l c căn là có ch gi ng nhau v y.

Giai đ n ti u th a này thành l p quá trình nh n th c là s c th t ng hành th c, g i **làngũ u n**

(24), cũng là l y v t làm đ i t ng. S c t c là hi n t ng t nhiên c a ngo i c nh, Th là l c căn thu nhi p hi n t ng t nhiên vào, t ng là ch u nh h ng r i sanh kh i t t ng, hành là do t t ng mà hành đ ng, th c là do kinh nghi m hành đ ng mà đ c nh n th c.

Hai ch Thanh-Văn (Văn Ph t Thanh Giáo : *nghe t ng Ph t đ y mà ng đ o g i là Thanh-Văn*) , cũng có ý nghĩa duy v t t c là v t (âm thanh) t bên ngoài vào trong v y.

Ph ng pháp đ t l c căn t c là đ ng bít cánh c a t t ng c m giác khi n trong tâm thanh thanh t nh t nh ch ng b nh h ng bên ngoài. Hi n t ng bên ngoài là mâu thu n xung đ t, đã ch ng vào đ c t c là không có “Th”, đ ng th i đ m ý căn ng ng l i thì không có “T ng”. Lúc này trong tâm ch còn nh t ni m thanh t nh, nh t ni m này t c là nh t ni m vô minh, nó dù t m th i ng ng l i nh ng v n ch ng thoát kh i tác đ ng c a c th , ph i ch u h n ch c a th i gian. Cho nên ng i ti u th a nh p đ nh dù tr i qua bao nhiêu th i gian đi n a cũng ch ng th duy trì mãi, c n ph i xu t đ nh, hu ng là khi đ ng bít các c a l c căn v n c n ph i có m t ni m thanh thanh t nh t nh đ duy trì nó cũng là vi c c n ph i ra s c.

H xu t đ nh thì đ a tr l i trong gông cùm t t ng c m giác c a t ã, cho nên ng i ti u th a m c dù mu n ph đ nh ã ch p nh ng k t qu v n không th v t ra ngoài ph m vi c a ã ch p.

Nhà tri t h c Hy L p Plato chia ra hai th hi n th c, m t th là th gi i c m giác c a t ng đ i, m t th khác là th gi i lý ni m c a tuyt đ i (k th c th gi i lý ni m v n là t ng đ i,

ch a v t qua ph m vi nh t ni m vô minh). Ông mong siêu vi t th gi i c m giác mà ti n vào th gi i lý ni m nh ng ông ch ng có cách nào vnh vi n sinh t n n i th gi i lý ni m c a ông, k t qu v n đ a i i gông cùm c a th gi i c m giác.

Cái mong c u siêu vi t c m giác đó cũng gi ng nh ng i ti u th a. Ng i ti u th a đ em cánh c a t t ng c m giác hoàn toàn đ ng bít mà Plato thì trong t t ng khai thác m t th gi i khác đ mong làm ch gi u thân. Nh ng nói đ ng s th c thì th gi i c a ông v n còn trong ph m vi nh t ni m vô minh, ch ng qua ch là t đ u này (c m giác) ch y qua đ u kia (lý ni m), r t cu c v n ch a ra kh i “chu ng ng i”).

Cho nên ph ng pháp ph đ nh ngã ch p c a ti u th a đã th t b i, ph i đ n bàn tay ng i trung th a ph ng pháp ph đ nh ngã ch p m i đ c hoàn thành.

Giai đ n pháp ch p : ng i trung th a xét th y s h ng ngo i quan sát là không đ ng, cái k t qu đ n đ t l c căn c a ti u th a ch ng th siêu vi t ph m vi nh t ni m vô minh, do đó quay đ u i h ng trong tâm quan sát th y t t c t ng đ i đ u t nh t ni m vô minh sanh kh i. Gi a các th đ i l p có m t s tác đ ng liên k t làm nhân duyên v i nhau, ly h p vô th ng, khi h p thì sanh khi ly thì di t, ví nh c th do t đ i và ngũ u n h p thành, t đ i ngũ u n ly tán thì c th li n tiêu di t, c th đã di t thì cái ngã ch ng th t n t i, cho nên nói : “*T t c v n v t đ u là “kh i duy pháp kh i, di t duy pháp di t”, ngoài nhân duyên ly h p ra t t c đ u ch ng th t n t i”*

Trung th a dùng Th p Nh Nhân Duyên đ gi i thích quá trình c a nhân sanh (t c là vô minh - là nh t ni m vô minh ch ng ph i vô th y vô minh - duyên Hành, Hành duyên Th c, Th c duyên Danh s c, Danh S c duyên L c Nh p, L c Nh p duyên Xúc, Xúc duyên Th , Th duyên Ái, Ái duyên Th , Th duyên H u, H u duyên Sanh, Sanh duyên Lão T), m i hai nhánh này bao g m quá trình tu n hoàn c a tam th (quá kh , hi n t i, v lai).

Vô minh t c là nh t ni m vô minh (cũng g i nh t ni m v ng đ ng tánh, vì b t giác kh i ni m sanh ra các th ho t đ ng g i là Hành, hai nhánh này là nhân s tác c a ki p tr c; Th c là do hành đ ng mà t o thành nghi p th c, ví nh thân trung m b nghi p lôi kéo mà đ n đ u thai; Danh S c là khi trong thai s c thân ch a thành t u, b n u n Th , T ng, Hành, Th c ch có tên g i ch a có s c ch t; L c Nh p là ch nh p c a l c tr n t c là l c căn đã hoàn thành; Xúc là sau khi thai sanh ra l c căn ti p xúc l c tr n; Th là lãnh th t t c hoàn c nh, Năm nhánh này là qu s th c a đ i này; Ái là đ i v i c nh tr n móng kh i ái đ c; Th là do ái mà mu n chi m có; H u có nghĩa là nghi p, t c là ki p này t o nghi p ki p sau th

báo, ba nhánh này là nhân số tác của đời hiện tại; Sinh là tùy theo chức năng nghiệp đã gieo đời này mà thọ sanh đời sau; Lão Tử là khi đã có sanh tử thì có lão tử, hai nhánh này là cái quở đời sau phải chú. Đó là giáo thức Thích Phật Nhân Duyên theo thuyết xưa.

Biện Chứng Trong Phật Pháp Tuệ Đạo

Thuyết giáo của Phật là Thành Trụ Hoại Không, vì vạn vật đều đang lưu chuyển, đang biến hóa chức năng, đang ở trong quá trình sanh thành và tiêu diệt, đây là pháp biện chứng của Nguyên Thủy.

Pháp biện chứng của người Hy Lạp cổ đại về mặt toàn thể quan hệ giữa các thế hiện tượng trên thế giới và trong số vật cá biệt cũng của đức sáng suốt, trong khi đó Phật giáo nhân duyên của Phật pháp lại thuyết minh thành một thể hoàn hảo.

Pháp biện chứng của Phật là muôn như các như quan niệm và lập trình của Bà La Môn và các tông phái khác (tức là những truyền thống tôn giáo và thế tục) để họ xét lại.

Nhà Triết học Hy Lạp Heraclitus (535-475 trước Công nguyên) nói: *"Mọi sự đều đang yên ổn như khi đang biến hóa"*. Lời này giáo dục

nhân duy-thức-học. Lời nói: “

Thật là ban ngày cũng là ban đêm, là mùa đông cũng là mùa hè, là chiến tranh cũng là hòa bình, là no cũng là đói, là tất cả đời sống.

” Cho thật của ông nói tất cả là như tất cả vô minh vậy.

Plato mặc dù cho lý niệm là bản chất của tất cả, là thế giới nguyên hình hiện thực của tất cả vật thể và quan hệ, chỉ có lý niệm mới là cao nhất chân thật nhất, nhưng ông lại nói: *“Lý niệm chỉ có thể khái niệm của duy đức đức, quy tắc chức năng thể trong khái quát của kinh nghiệm của giác niệm lý đức đức nhân thế chân chính”*.

Khoa học thì chức năng thể thể cảm giác mà đức, cảm nhận thì nguần sự duy của pháp biện chứng mới đức. Còn ông Plato lại cho là lừa khỉ cảm giác toàn thể duy có thể đức

đ c tuy t đ i.

K th c, c m giác c nhiên ch ng th đ t đ n tuy t đ i, t duy cũng ch ng th đ t đ n tuy t đ i v y.

H c thuy t hi n t ng bi n đ ng c a Aristote rõ ràng ph n nh trong h c thuy t đ i l p v t c a ông. Cái t t ng v đ i l p v t th ng nh t (gi ng nh lý b t nh) là công lao vĩ đ i c a nhà tri t h c Hy L p này.

Aristote đ i v i t t ng H u và phi H u, th y cùng m t tách ch t th ng nh t. Ông dù có mãnh li t đ u tranh nh ng l i ch ng th ti n thêm m t b c đ gi i quy t, ông m c dù mu n nghiên c u tách ch t c a mâu thu n l i không thi t tha th c hành theo.

Trong tri t h c Tây Ph ng, lu n v s nh nguyên và tho hi p s dĩ l t vào s mâu thu n đ u t i ch a th chân chính đ t đ n tuy t đ i m i sanh ra k t qu nh v y.

T s c a Thi n Tông đ u là nhà th c ti n mà ch ng ph i nhà lý t ng, h r t ph n đ i o t ng ho c m ng t ng. Thi n tông đ m t c tâm và v t đ u bi n thành tuy t đ i vô h n và hoàn toàn ch ng th c nó.

B n thân th c th c a Spinoza trên b n ch t đã có tách ch t c a hình nhi th ng h c, nó siêu vi t th i gian mà t n t i, b t v n đ ng b t bi n hóa, ph đ nh t t c v n đ ng vì ch là tr ng thái bi n hình c a th t th . Th t th b n thân l i có cái tách ch t b t đ ng c a tr u t ng. Th t th l i kh i v t h u h n c a th gi i bi n hóa mà t n t i và đã đi tr c trên th gi i này.

K th t, th c th này ch là không t ng nên m i có mâu thu n nh v y. Vì b n th này là do suy nghĩ sanh ra, ch ng ph i đích thân th y b n th c a tuy t đ i v n s n có nên không th đ t đ n t do c a tuy t đ i.

Đi th a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

Có ng i cho r ng ng i lý trí nhi u ch ng nào thì lia kh i s th c nhi u ch ng n y, đúng “logic” nhi u ch ng nào thì ph n b i t nhiên nhi u ch ng n y.

Nh n đ nh này h p v i nguyên t c c a t ng đ i, do đó có ng i ch tr ng dùng tr c giác, t ng làm nh th thì có th g n v i chân th t.

K th t tr c giác và lý trí cùng trong ph m vi nh t ni m vô minh, tr c giác m c dù g n v i nguyên th y c a nh t ni m vô minh h n nh ng v n ch ng th t n vào tuy t đ i. Gi a tr c giác và tuy t đ i còn có m t kho ng sa m c mênh mông ngăn cách, tr c giác không cách nào thông qua đ c.

Nhà triết h c Pháp Henri Bergson (sinh 1859 t i Paris) chính là ng i ch tr ng dùng tr c giác đ đ t đ n chân th t, ông mong mu n trong ph ng pháp huy n h c Đông Ph ng tìm ra m t đ ng l i nh ng ông không hi u ph ng pháp ch ng nh p tuy t đ i c a Ph t và có th vì hi u l m thi n-pháp c a Bà La Môn m i có ch tr ng này, nên ông đã b th t b i v y.

Ng i ta th ng xem v t bên ngoài cho là t nhiên. K th c cái tên g i t nhiên ch là do m t ng i có h c th c danh ti ng nào đó đ t ra cái t nhiên c a t mình mà thôi.

V y t nhiên là gì? E r ng ch có Ph t Thích Ca m i chân chính hi u bi t. Ch có Ph t m i rõ cái m t mũi b n lai c a t nhiên, nó n gi u sau l ng c a vũ tr t ng đ i, ngoài ph m vi gi i h n c a t t ng c m giác con ng i t c là b n th c a tuy t đ i v y.

Ph t Thích Ca g i b n th này là Ph t-tánh, là Chân-Nh , là Nh -Lai. Nói Chân-Nh t c là chân th t nh b n th , nói Nh -Lai t c là b n lai nh th .

Khi t t c s v t trong c m giác c a con ng i gi i phóng ra r i thì t t c tr v b n lai di n m c

(Tả Tánh) ý mới là tự nhiên của chân chính.

Nếu người ta muốn thấy cái tự nhiên chân chính này chỉ có cách phá cái ngu của ta đi (vô thủy vô minh) thì sẽ tiến vào quấc đi của tự nhiên tuyt đi vậy.

Piere Joseph Proudhon (1809-1865) người Pháp nói : “*Tài sản là tang vớt*” Tôi thì nói : “*Tội ng là tang vớt*”, vì nó làm ô nhiễm tự tánh, nó là tang vớt của tự tánh trong sạch.

Hỡi con người đáng thương xót kia! Tại sao ông lấy tang vớt của ông mà tự hào vậy? Nhưng đó ô uế, hôi thối khắp nơi kia, con người đáng thương xót kia sao ông vĩnh viễn không muốn là khi nó, cho đến một cái sinh mệnh mà cũng không chịu là!

Ông muốn nhận thức một cái vô minh chăng? Nay tôi gửi thích thêm đi ông để hiểu hơn: Khi ông an lạc thì nó gọi là an lạc, khi ông thương khố thì nó gọi là thương khố, khi ông bị ai thì nó gọi là bị ai, khi ông ghen thì nó gọi là ghen, khi ông tham thì nó gọi là tham, khi ông sân thì nó gọi là sân, khi ông si thì nó gọi là si, khi ông cảm thấy hạnh phúc thì nó gọi là hạnh phúc, khi ông cảm thấy tội lỗi thì nó gọi là tội lỗi, khi ông v.v...., nói tóm lại tất cả đều là hóa thân của một cái vô minh. Một cái vô minh biến hóa vô thủy vô chung là tự nhiên đi, cho nên nhận hóa thân của nó cũng là tự nhiên đi.

Con người bị một cái vô minh chi phối mà tự chấp nhận bị t, suốt ngày mừng giỡn buồn vui biến hóa không ngừng, nên nhà triết học Đông Phương nói : “Con người tự nhiên hàng ngày mà chấp nhận bị t.”

Thêm nữa, một cái vô minh là do một cái bắt đầu mà phát triển thành vũ trụ phức tạp của tự nhiên đi bao gồm sinh mệnh, tự nhiên, cảm giác, dục vọng, ý chí, đạo đức, nhân nghĩa v.v.... Nó hiện diện khắp không gian thời gian, không chờ nào lúc nào mà không có nó, cho đến khi nó trở về vô thủy vô minh mới tự mình ngừng lại. Đến đây chấp nhận đi phá vô thủy vô

minh di tin vào tuyt di mà thôi.

Lun V B n T ng

Ph t Thích Ca đem t t c hi n t ng vũ tr nhân sinh do nh t ni m vô minh c m bi t đ c (t i g i nó là vũ tr t ng đ i) đ u g i là **T ng**. T ng t c là t ng đ i, là bi n hóa, là h u l u (25) là h u h n, là ch ng th t, do đó khi n chúng sanh mê v ng. C vũ tr nhân sanh cho đ n các ph ng pháp nh n th c lun đ u là t ng đ i đ u nên ph đ nh.

Trái l i, Ph t Thích Ca đ t tên b n th tuyt di cu i cùng g i là **Tánh**. Tánh t c là Ph t tánh, cũng g i là t tánh, chân nh , nh ng danh t này so v i nh ng danh t trong tri t h c Tây Ph ng nh lý tánh, tánh ch t, tánh tình.... ý nghĩa ch ng đ ng.

Tánh c a b n th tuyt di này t c là t n t i chân th t, là b t bi n, là vô l u, là vô h n, là chân th t, là b n lai nh th nên cũng g i là Nh -Lai, là kh ng đ nh tuyt di, t i g i nó là vũ tr tuyt di.

Mu n đ t đ n vũ tr tuyt di tr c tiên ph i ph đ nh vũ tr t ng đ i, mu n ph đ nh vũ tr t ng đ i tr c tiên ph i tìm ch ng t t ng đ i c a vô th y t c là c i ngu n c a t ng đ i, đem ch ng t cu i cùng này ph đ nh r i thì ch ng có gì đ ph đ nh n a li n tin vào tuyt di.

Trong quá trình phát tri n đ i thi a Ph t pháp n Đ có m t phái ch tr ng phát huy t b n th g i là Tánh-Tông, còn m t phái khác ch tr ng t hi n t ng đ n đ t vào b n th g i là T ng-Tông.

K th c, Ph t pháp cu i cùng đ t đ n vũ tr tuyt di r i thì b n th và hi n t ng h p m t, tánh t ng b t nh cho nên cái Tánh c a b n th tuyt di này Ph t Thích Ca g i nó là **Th c T ng**,

là ch rõ khi tin vào tuyt di thì t ng cũng bi n thành chân th c tuyt di v y. Nh ng khi ch a nh p tuyt di, t ng t c là t ng đ i ch ng th t, mu n tin vào b n th tuyt di c n ph i ph đ nh T ng đ t đ n “không, vô t ng, vô tác” m i cho là đ c gi i thoát b c

đ u tiên.

Ph t Thích Ca đ m t t c t t ng chia thành b n lo i t c là :**Ngã T ng, Nh n T ng, Chúng Sanh T ng, Th Gi T ng** , g i chung là t t ng. B n t ng này đ i đ i n cho t t c hi n t ng c a nhân sinh vũ tr t ng đ i, có th dùng đ gi i thích n i tâm c a con ng i đ i v i vũ tr v n v t s sanh đ th sai l m.

Ví nh b n t ng trong kinh Viên Giác (26) là chuyên dùng đ ch rõ ng i tu hành nh n l m b n th c nh gi i n i tâm, b n t ng trong kinh Kim-C ng thì cũng cùng m c đích đ chúng sanh mà ch rõ ràng chúng sanh vì ch p b n t ng mà sanh kh i sai l m; b n t ng trong kinh Lăng-Già thì dùng đ phê bình cái ch p tr c do ngo i đ o s ki n l p.

B i vì t t c t t ng và hành vi c a chúng sanh đ u ch ng th v t qua ph m vi b n t ng này, do đó mu n chúng sanh giác ng s sai l m c a h t nh t là dùng b n t ng này đ thuy t minh.

Cái ph ng pháp c a Ph t Thích Ca này r t cao minh và có h th ng y là vì Ngài đã đích thân t i n vào tuy t đ i, đã th u r t t c n i tâm và ngo i v t c a nhân sanh vũ tr , bi t t t c chúng sanh s đ l m vào l i t , tr m luân bi n kh đ u do ch p t ng cho nên m i đ t cái ph ng pháp này đ phá v nó.

Con ng i t khi bi t dùng b não và c m giác đ quan sát t t c là đã tr i qua m t quá trình lâu dài, ban s h ng bên ngoài quan sát t c là quan sát s bi n đ i c a con ng i và c nh gi i thiên nhiên v.v... K đó, tr l i quan sát ho t đ ng t t ng c m giác thay đ i không ch ng c a b n thân b não t c là quan sát cái công c mà b n thân dùng đ quan sát đó. Công c này g i là **Tâm**.

Khi ch a ki n tánh tác đ ng c a b ão là gi , th gi i v n v t do b ão quan sát đ c cũng là gi : $Gi + Gi = Gi$. N u theo đó tu hành thì k t qu v n là gi nên lao nh c mà ch ng có công hi u.

Khi đã ki n tánh thì b ão là chân, th gi i v n v t đ u là chân : $Chân + Chân = Chân$. M t chân thì t t c chân nên ch ng c n tu gi i là vô tu vô ch ng (27), y là chuy n th c thành trí, th gi i t ng đ i bi n thành th gi i tuy t đ i.

Chúng ta mu n có s đánh giá chính xác đ i v i Ph t pháp thì ch ng nên xem theo chi ti t th h mà ph i th u đ t trung tâm. Th h c a Ph t m c dù chia thành nhi u môn nhi u lo i r t ph c t p, nh ng trung tâm t t ng c a toàn th h chính là Ph t tánh (t c là Tuy t-đ i-lu n), còn nh ng cái khác đ u t đó suy di n mà ra nh T -Thánh-Đ , Th p Nh Nhân Duyên, Sáu Ba La M t, và Tam Gi i Thân v.v... đ u xu t phát t trung tâm lý lu n này v y.

H c thuy t c a Plato s dĩ thành c i ngu n c a nh nguyên lu n là t i ông đ m giác v i lý tánh phân chia cho là đ ng, nh v y không nh ng hoàn toàn khác bi t mà l i đ l ngh ch v i nhau, do đó làm cho hai lý không cách nào dung thông đ c. Cái nh nguyên lu n c a ông t ph i hi n hi n n i đ i l p c a quan ni m và v t ch t, tái hi n n i đ i l p c a c m giác và t t ng, l i hi n n i đ i l p c a nh c th v i linh h n n a.

Ông đ m chân lý v i th c t i đ trên ph ng di n lý tánh mà ch ng đ trên ph ng di n c m giác, lý y dù đ ng nh ng c m giác v i lý tánh m c dù phân chia thành khác bi t l i cũng c n ph i nh t trí, nghĩa là c hai c n ph i khác su i mà đ ng ngu n m i đ c.

Di u lý c a Ph t thì ch ng có khuy t đ i m k trên, nó là r t viên m n, r t nh t nguyên. Nó ban s ph đ nh c m giác, cho c m giác là h v ng nên ph đ nh nó, nh ng cái c i ngu n h v ng này ch ng ph i l i c a b n thân c m giác mà do b vô minh che khu t. Khi màn đ n vô minh m ra thì h v ng tiêu di t, lúc y c m giác t c đ ng v i lý tánh nghĩa là v i Ph t tánh ch ng khác. Cho nên c m giác v i Ph t tánh ban s m c dù phân chia cu i cùng v n đ ng m t th .

Đi thi a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

Cái c a i khó khăn c a nhà tri t h c Hy-L p và Tây Ph ng n i sau khi siêu vi t c nh gi i c m giác nh p vào c nh gi i t t ng thu n túy r i i đ a tr i i trong gông cùm c a c nh gi i c m giác n a.

Ph t thì siêu vi t hai c nh gi i này và đ t đ n ch c nh gi i mà tri t gia Tây Ph ng ch a th đ n t c là c nh gi i Ph t tánh v y.

C nh gi i này ch ng th dùng t t ng suy l ng, ch ng th dùng ngôn ngữ văn t di n t , c n ph i th c ch ng r i m i bi t đ c. Sau khi ch ng ng t t c c m giác t t ng đ u không là Ph t tánh, nên nói : *“Duy có k ch ng v i k ch ng m i bi t đ c.”*

V c nh gi i bi u th trong Kinh và Ng l c T -s ho c nói ho c nín, k ch ng thì th u hi u rõ ràng, k ch a ch ng thì suy nghĩ mãi cũng không hi u, cũng nh ph ng pháp “niêm hoa th chúng” c a Ph t và “hét g y ch i m ng” c a T S đ u v y.

Có vô th y vô minh r i m i có nh t ni m vô minh cho nên vô th y vô minh v i nh t ni m vô minh là t ng đ i, có ni m th nh t thì có ni m th nh i, có ni m th ba v.v..., cho đ n cái ni m vô cùng vô t n, nghĩa là t t ng đ i sanh ra vô s t ng đ i. Cho nên t ng đ i là ch ng th cùng t n, không có ch đ t, ch ng th truy c u nh cái vòng tròn ch ng có đ u m i nên g i là luân h i.

Con ng i h sanh ra t c là t ng đ i, có da tr ng, da đen, da vàng, da đ v.v... do đó sanh kh i nh i u mâu thu n và phi n não, nghĩa là con ng i sanh ra thì ph i ch u đ ng cái v n m ng bi th m v y.

Ph t Tánh Siêu Vi t Lu n Lý

Nói Logic là thu c v vi c c a t t ng, là ph m vi t ng đ i, Ph t tánh là siêu vi t t ng đ i ch ng ph i t t ng có th đ n nên nói siêu vi t logic.

Đi thi a tuyt thi lu n

Vi t b i Administrator

Văn t trong kinh gi i thích tuyt thi c a Ph t tánh đ u ch ng th dùng logic đ ch ng minh vì Ph t tánh v n ch ng th gi i thích. Ph t vì i ích chúng sanh đã dùng m i ph ng pháp đ mong gi i thích m t ph n nào nên văn t i nói y ph i tr i qua bao s khó khăn m i đ c c u t o thành kinh Ph t.

Ng i đ c b ng nhiên ch ng th y h p logic, th c ra thì đã siêu vi t ph m vi logic mà nh p v i c nh gi i nghĩa cú tuyt thi. N u th u đ t ý này thì ch nào cũng là logic nh ng logic đó là logic c a tuyt thi v y.

Tuyt thi lu n t c là Ph t tánh lu n, Ph t tánh cùng kh p không gian và th i gian, ch ng ho i ch ng t p, vô ch ng vô th , ch ng b huân nhi m, x a nay saün đ nên gi i là Tuyt Thi. Còn vũ tr v n t ng đ u thu c v Thành-tr -ho i-không, h v ng ch ng th t nên gi i là t ng đ i.

Nay tôi làm lu n này ph i dùng văn t i nói đ gi i thích. Văn t i nói đ u thu c v t ng đ i nh ng vì mu n hi n bày tinh lý c a Ph t nên ph i nh s ph ng ti n c a văn t này đ hi n bày chánh lý, đ c gi ch nên k t n i văn t , c n ph i đ c ý quên i v y.

Tri t h c Tây Ph ng có đ i ngã, ti u ngã, là t ng đ i mà Ph t, chúng sanh, ngã đ u b t nh là tuyt thi. T ng đ i thì b t bình đ ng, tuyt thi thì bình đ nh. B t bình đ ng nên có tranh lu n có đ u tranh, bình đ ng nên không tranh lu n không đ u tranh.

Pháp thân ph i đ a theo th i gian không gian r i m i bi t sinh m ng là v t gì, nó kéo dài th i gian, nó ho t đ ng không gian, nh v t t qua th i gian không gian thì ch ng nói là sinh m ng nh ng ch ng ph i không có sinh m ng vì b n thân c a sinh m ng t c là tuyt thi cũng gi i là pháp thân.

Con ng i ch bi t n i th i gian không gian đ nh n bi t sinh m ng t ng đ i mà không ch u siêu vi t th i gian không gian đ nh n bi t sinh m ng tuyt thi, do đó sinh m ng b th i gian không gian s ph đ nh.

K sinh m ng tuyt thi i ph đ nh th i gian không gian nên nói : “*Tr i đ t ch a sanh v t này*”

đã có, tr i đ t h y ho i v t này ch ng ho i.”

C nh Gi i An L c C a Tuyt Đ i

T ngã là gông cùm c a con ng i. Con ng i ch lúc quên t ngã m i đ c đ c an l c. Mu n quên t ngã ph i nh tr giúp c a pháp ngã.

Pháp ngã t c là cái ngã c a v n s v n v t ngoài t ngã ví nh âm nh c, ngh thu t, v n đ ng v.v..., đ u là pháp ngã. Chúng ta khi nghe âm nh c ho c th ng th c ngh thu t s đ c quên t ngã. Lúc y có th t do an l c h n, nh ng t ngã dù quên l i l t n i ph m vi pháp ngã. Pháp ngã v n b h n ch trong th i gian không gian ví nh nghe âm nh c ch đ c trong m t kho ng th i gian nào, khi th i gian qua đi v n té tr l i trong gông cùm, t ngã mà t p t c ch u đ ng th ng kh , do đó chúng ta mu n tìm m t an l c l n h n nên b pháp ngã vào n i **Không ngã**.

Không Ngã thì an l c h n, ch đó ch là mệnh mông không t ch, t t c v t ngoài ch ng th xâm nh p, đây là c nh gi i di t t n đ nh (28) c a Ti u Th a Thi n. Khi y, thân tâm khinh an, đ m nhiên t đ c, là m t th c nh gi i Ni t Bàn c a t ng đ i, nh ng Không Ngã v n b th i gian h n ch , khi ông b c ra c nh Không, ông v n b té tr l i trong gông cùm t ngã n a.

Cho nên ông n u mu n đ c đ c an vui tri t đ c n ph i b **cái Không Ngã** đ ch ng nh p c nh gi i chân nh Ph t tánh, lúc y m i không b th i gian không gian h n ch , nghĩa là gi i thoát t t c kh c a con ng i, m i là t do t i c a tuyt đ i, m i là an l c c a tuyt đ i.

Immanuel Kant mu n nh toán h c c u t o m t màng l i i vũ tr đ b t con cá to c a tuyt đ i, k t qu ch ng nh ng không đ c gì c trái l i t thân l i b b c trong màng l i i mà ch ng th t thoát.

Thi n tông Trung Qu c có k ti u phu đ t nát nghe m t l i nói li n ch ng ng tuyt đ i, có k thì th y hoa đào n li n ch ng tuyt đ i, có k thì nghe ti ng trúc mà ng tuyt đ i. Ch ng bi t ng i Tây Ph ng đ n năm nào m i hi u đ c nh ng vi c này.

Nhà tri t h c Tây Ph ng đang sinh s ng n i th gi i t ng đ i, h đ c mâu thu n t nhiên c a t ng đ i kh i đ ng, l i đ ng toán h c và v t lý h c c a tuy t đ i trong t ng đ i đ ph đ nh v t chung quanh c a t ng đ i, y là dùng ph ng pháp t ng đ i đ ph đ nh t ng đ i vì h ch a hoàn toàn bi t r b n thân c a Toán h c và V t lý h c t c là t ng đ i. N u lia kh i th i gian không gian c a t ng đ i thì Toán h c và V t lý h c cho đ n t t c khoa h c đ u không th h t đ ng gì đ c n a. Sau h t, khi Toán h c và V t lý h c siêu vi t th i gian không gian c a t ng đ i ti n vào th i gian không gian c a tuy t đ i, thì Toán h c và V t lý h c t t c đ u thành tuy t đ i. Lúc y b n thân c a Toán h c và V t lý h c t c là tuy t đ i, hoàn toàn thoát kh i b nã ngu đ i c a con ng i mà t t n t i n i vũ tr c a tuy t đ i, h do đó đ c đ c v i nh sanh v y.

Tuy t đ i nguyên là đ i di n cho Ph t pháp Đ i th a y là t t ng t i cao c a con ng i ch ng ai có th v t qua. Vì nó siêu vi t không gian và th i gian nên tr i qua muôn ki p cũng nh m i, vì nó ch ng l i th i gian và không gian nên trong đ i s ng ng đ ng hàng ngày mà ch ng có ch ng ng i. Nay mu n trong t đ i n c a Tri t h c Tây Ph ng đ tìm m t tên g i cũng không th đ c.

Cái nh t nguyên lu n c a Tây Ph ng là nh t nguyên lu n c a t ng đ i, cái tuy t đ i lu n c a Tây Ph ng là tuy t đ i lu n c a t ng đ i, so v i c nh gi i tuy t đ i c a Đ i th a Ph t pháp thì ch a đ c đ ng đ n. Duy có tuy t đ i nh t nguyên c a Đ i th a Ph t pháp m i là tuy t đ i lu n chân chính.

Mu n xem nó là b n th lu n thì không đ ng, g i nó là hình nhi th ng h c cũng không đ ng b i vì c nh gi i t ng đ i chân nh , b n th và hi n t ng đã đ ng m t, hình nhi th ng (t duy tr u t ng) v i hình nhi h (hi n t ng c th) cũng ch ng có khác bi t. Nói tóm l i, nào là duy tâm, nào là duy v t, nào là b n th , nào là hi n t ng, nào là nh n th c, nào là nhân sinh v.v.... đ u bao g m h t trong đó ch ng thi u sót, chúng ta ch ng có tên g i đ g i, t m g i nó là **Tuy t Đ i Nh t Nguyên c a Đ i Th a Ph t Pháp v y.**

K t Lu n C a D ch Gi

Ngài Nguy t Khê là ng i đã ki n tánh, t ch năm 1965 ở C u Long, H ng Kông. Đ i Th a Tuy t Đ i lu n này tác gi có ý mu n giúp ích ng i Tây Ph ng, trong đó lu n v pháp bi n ch ng c a tri t h c Tây Ph ng, cho th y h u h t đ u l n qu n trong ph m vi t ng đ i

t c là nh t ni m vô minh, cũng có ng i suy ra đ n vô th y vô minh, nh ng ch a có ai đ t đ n ch tuy t đ i cu i cùng. T t c đ u vì không bi t đ ng l i th c hành, ch nh b ão đ suy lý mà thôi, nên Ngài Nguy t Khê dùng pháp bi n ch ng c a Ph t Thích Ca đ ch ng minh và gi i thi u cách th c hành t c là pháp Thi n Tr c Ti p truy n t Ph t Thích Ca.

N u ng i Tây Ph ng ch u theo đó th c hành thì s đ c đ phá vô th y vô minh mà ti n vào vũ tr t n t i tuy t đ i v y.

Ngoài ra, chúng tôi có n hành riêng Đ ng L i Th c Hành và C B n Tham T S Thi n là pháp Thi n tr c ti p c a Ph t Thích Ca đích thân truy n đ y, đ c gi có th tìm xem (T Ân Thi n Đ ng có n t ng).

Chú Thích

1. *Ngã ch p, Pháp ch p, Không ch p :*

Ch p th t cái thân th và s suy nghĩ của b ão là Ta g i là Ngã ch p.

Ch p th t v n s v n v t trong vũ tr pháp gi i do ta hi u bi t đ c cho là có Th t Tánh Th t T ng, g i là Pháp Ch p.

Phá đ c Ngã ch p, Pháp ch p, th y t t c đ u không, ch p cái không này là th t Không g i là Không Ch p.

2. Chân Nh :

Là bi t danh c a T Tánh, T Tâm. Chân th t đúng nh b n th c a T Tánh T Tâm g i là Chân Nh .

3. Trung Đ o : Nghĩa th ng là không có nh biên t ng đ i, nói sát nghĩa h n là vô-s -tr , cũng nh ch ng tr n i có, ch ng tr n i không, ch ng tr n i cũng có cũng không, ch ng tr n i ch ng có ch ng không, g i là Trung Đ o.

4. Ph t Tánh : Ph t nghĩa là giác ng , có tánh giác ng g i là Ph t tánh.

5. B Đ : là ti ng Ph n, d ch nghĩa là giác ng .

6. Pháp môn b t nh :

B t nh có nghĩa hi n bày th đ ng c a T Tánh cùng kh p không gian và th i gian, ch ng th dùng t t ng đ suy l ng nên v t ra ngoài đ i đ i và cũng ch ng ph i M t. Pháp môn tu t p đ đ a đ n ch b t nh này g i là pháp môn b t nh .

7. **Pháp nh t th a** : t c là Ph t th a. Kinh Pháp Hoa nói ch ng hai cũng ch ng ba là nghĩa này v y.

8. **Kh quán** : cho t t c là kh . Kh t c nhiên là kh r i, vui i làm nhân cho kh nên cũng là kh .

9. **Hoát nhiên đ i ng** : không có qua b óc lý gi i mà ch n tâm đ t ng t sáng t , t đ ng hi u bi t đúng nh th c t trùm kh p không gian th i gian.

10. **Nh t ni m vô minh** : t ngu n g c vô th y vô minh (cũng là ch vô ni m c a b óc) kh i lên m t ni m g i là nh t ni m vô minh.

11. **Vô th y vô minh** : ngu n g c phát sinh ra ý th c phân bi t sai l m gây tai h i t lâu đ i. Cũng là ch m t mù đen t i.

12. **Bát Nhã** : th đ ng c a trí hu T Tánh, không c n qua b óc tác ý, t đ ng tùy duyên hi n ra s c đ ng g i là Bát Nhã.

13. **Chân Ngã** : t c là T Tánh, cũng g i là chân nh Ph t tánh.

14. **M i Ph ng ch Ph t** : t t c Ph t trong không gian.

15. **Vô đ Ni t Bàn** : Ni t là không sanh, Bàn là không di t. B n th c a Ni t Bàn cùng kh p không gian và th i gian ch ng còn ch nào lúc nào thi u sót nên g i là Vô đ Ni t Bàn.

16. **Vô l u gi i thoát** : l u là t p khí phi n não. Ch ng còn phi n não đ c t t i g i là vô l u

gi i thoát.

17. **Ph t nh n** : chi u soi cùng kh p không gian th i gian không có ch nào lúc nào thi u sót.

18. **M m t chiêm bao** : lúc ng ch m t mình th c th 6 (ý th c) ho t đ ng hi n ra c nh gi i chiêm bao gi i là “nh m m t chiêm bao”. Lúc th c t nh thì

th c th 6 cùng v i ti n ngũ th c (g m nh n, nhĩ, t , thi t, thân th c) đ ng th i ho t đ ng hi n ra c nh gi i cu c s ng hàng ngày đ u gi i là trong “m m t chiêm bao”.

Nh m m t chiêm bao thì sau khi ng đ r i s t đ ng th c t nh, còn m m t chiêm bao thì không bao gi t đ ng th c t nh đ c, ph i tham thi n đ n ki n tánh m i đ c th c t nh, cũng gi i là giác ng .

19. **A-L i-Da-Th c** : cũng gi i là th c th 8 hay T ng Th c (T ng là kho ch a) chuyên ch a các th ch ng t c a v n s v n v t.

20. **Tham tho i đ u** : Tho i là i nói, khi ch a n i ni m mu n nói là tho i đ u, n u đã n i ni m mu n nói dù ch a nói ra mi ng cũng là tho i vĩ r i. Nh v y tho i đ u t c là khi m t ni m ch a sanh. Tham là nghi, nghi là không hi u không bi t. N u m t vi c gì đã hi u bi t r i thì h t nghi, h t nghi t c là không có tham. V y tham tho i đ u t c là nhìn ngay ch m t ni m ch a sanh, không bi t đó là cái gì, Thi n Tông gi i là nghi tình, có nghi tình m i đ c gi i là tham tho i đ u. Do nghi tình này đ a đ n ch giác ng gi i là ki n tánh thành Ph t.

Đi th a tuy t đi lu n

Vi t bi Administrator

---

21. **Đ nh-hu -bình-đ ng**: Đ nh là th , hu là đ ng. Tâm ch ng lo n là đ nh, đ ng ch ng sai là hu . Khi đ nh thì t đ ng hi n ra hu , lúc hu thì ph i trong đ nh, t c là ngoài đ nh không có hu , ngoài hu không có đ nh, cho nên nói đ nh hu bình đ ng.

22. **B Tát** : theo ti ng Ph n là B Đ Tát Đ a, nói t t là B -Tát nghĩa là giác ng h u tình. H u tình đ c giác ng m i có th ìa kh đ c vui, chuyên đ cho chúng sanh ìa kh đ c vui g i là B Tát.

23. **B n Th a** : g m ba th a (Ti u, Trung, Đ i Th a) thêm T i Th ng th a n a là b n.

24. **Đ i vô úy, s t h ng** : đây là thí d v uy l c thuy t pháp c a Ph t. Bá thú đ u s s t , s t không s bá thú. Cũng v y, khi Ph t thuy t pháp thì không s tà mà khu y r i nên g i là đ i vô úy.

25. **Ngũ u n** : là S c, Th , T ng, Hành, Th c. S c là t bào c a c th do t đ i k t h p thành. Th là lãnh th s bu n, vui, th ng, ghét v.v.... c a c m tình. T ng là t t ng suy l ng. Hành là s sanh di t bi n đ i c a t bào và hành vi. Th c là tác đ ng c a b óc hay nh n th c phân bi t t t c s

v t sanh di t trong vũ tr .

26. **H u l u** : còn t p khí phi n não g i là h u l u.

27. **B n t ng trong kinh Viên Giác, Kim C ng và Lăng Già**: Nói chung t s nh n l m b n

Đi thi a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

---

th c nh gi i n i tâm. B n t ng có 2 th :

1. B n t ng mê th c c a phàm phu :

Ch p nh n cái thân ngũ u n này là Ta g i là Ngã t ng

B Ngã t ng ch p vào toàn nhân lo i g i là Nhân t ng

B nhân lo i ch p vào toàn chúng sanh g i là Chúng sanh t ng.

Ch p có th i gian chân th t g i là Th gi t ng.

2. B n t ng mê trí c a b c thánh :

-B c thánh tâm bi t có c s ch ng, dù ch ng đ n m c nào đ u thu c v Ngã t ng.

-Nay ng thêm m t b c, bi t ch ng ph i ta ch ng, siêu vi t t c ch ng, nh ng còn cái tâm năng ng g i là Nhân t ng.

-Nay ti n thêm m t b c n a, li u tri năng ch ng năng ng là Ngã t ng, Nhân t ng, ch Ngã t ng Nhân t ng ch ng th đ n, ch còn tâm li u tri, g i là chúng sanh t ng.

-R i ti n thêm m t b c n a, chi u soi tâm li u tri cũng b t kh đ c, ch m t giác th thanh t nh, g i là c u kính giác, t t c t ch di t, cũng g i là Ni t Bàn. N u còn tr n i Ni t Bàn thì m ng căn ch a đ t, g i là th gi t ng.

28. **Vô tu vô ch ng** : Th đ ng c a t tánh cùng kh p không gian và th i gian, th n thông trí hu v n saün đ y đ b ng nh ch Ph t. Ví nh vàng th t n trong qu ng, qu ng đ c b t p ch t thì t hi n vàng th t, cũng v y, tâm đ c b t p khí phi n não thì t hi n th đ ng c a t tánh, ch ng do tu m i thành ch ng do ch ng m i có nên g i là vô tu vô ch ng.

29. **Đi t n đ nh**: có 2 th :

Là cõi tr i t không, đã di t h t t t c v ng t ng nh ng ch a t n g c, còn ch p A L i Da Th c

Đi th a tuy t đ i lu n

Vi t b i Administrator

---

là ngã, ch a ra kh i luân h i.

Là di t t n đ nh c a A-La-Hán, đã đ t h t ki n ho c và t ho c c a tam gi i, ch ng còn nhân-ngã nên đ c ra kh i luân h i.

C m n Th y Thích Vân Phong Hàn Qu c,

Liên Đăng Qu c T Thi n Vi n

Http://www.lotuslantern.net

đã rà soát i.